Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 251 (6. 740) ◉ 1988 йил 2 ноябрь, чоршанба ◉ Баҳоси 3 тийин

Соғлиқни сақлаш ходимлари! Медицина ёрдами сифатини оширингиз, одамларга кўпроқ меҳр-оқибат ва шафқат қилингиз!

(КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Чақириқларидан).

СССР Қонунлари лойиҳаси— умумхалқ муҳокамасида

Менинг шахсий таклифим

СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги ва СССР халқ депутатларини сайлаш ҳақидаги Қонун лойиҳалари юзасидан ўзининг таклиф ва истакларини билдириб, редакциямизга хат йўллаётган газетхонлар сони тобора ортиб бормоқда. Кўпчилик оқшомхонлар эса 32-55-52 телефони орқали газетанинг партия турмуши, пропаганда ва совет қурилиши бўлими билан боғланиб, ушбу лойиҳалар ҳақида шахсий таклифларини баён этишмоқда.

— Алло, редакциями? Мен Тошкент чинни заводи безак цехи бригадаси бошлиғи **Зулфия Аҳмедоваман.** Ўтган йили Собир Раҳимов район Совети депутатлигига сайланганман. Депутат бўлганим учун лойиҳанинг депутатлар фаолияти билан боғлиқ бўлган баъзи моддалари ҳақида ўз мулоҳазаларимни билдирмоқчиман.

Масалан, лойиҳанинг 107-моддасида «Депутат ўз иши, халқ депутатлари съезди, Олий Совет ёки маҳаллий Советнинг иши тўғрисида сайловчилар, уни депутатликка номзод қилиб кўрсатган коллективлар ва жамоат ташкилотлари олдида ёки уни сайлаган жамоат ташкилоти олдида ҳисоб бериб туриши шарт» дейилади. Лекин унда депутатнинг ҳисоб бериш муддати кўрсатилмайди. Агар ана шу муддат аниқ кўрсатилганда нур устига нур бўларди. Чунки баъзи депутатлар бир йилда бир марта сайловчилар билан учрашув ўтказишади. Баъзилар эса ярим йилда ҳисоб беришади. Сайловчилари билан ой ва ҳафта сайин учрашадиган депутатлар ҳам йўқ эмас. Шундай экан юқоридаги модданинг сўнгги жумласи «... **уни сайлаган жамоат ташкилоти олдида депутат бир йилда бир (ёки икки) марта ҳисоб бериши шарт»** деган таҳрирда берилса, ҳисоб беришдаги турли чалкашликларга йўл қўйилмасди.

Яна бир таклиф. Лойиҳанинг янги таҳрирдаги 103-моддасида қуйидаги жумлаларни ўқиймиз:

«Депутат ўз фаолиятида умумдавлат манфаатларига амал қилади, сайлов округи аҳолисининг талаб-эҳтиёжларини, уни сайлаган жамоат ташкилотининг манфаатларини ҳисобга олади, сайловчилар ва жамоат ташкилотининг наказларини амалга оширишга эришади». Шундан кейин **«Бу ишда депутатга маҳаллий Советлар ва ўша наказни амалга оширишда алоқадор бўлган ташкилот, корхона ва муассасалар яқиндан ёрдам берадилар»,** деган жумлалар қўшилишини истар эдим. Чунки, кўпчилик наказлар фақатгина депутатнинг кучи билан амалга оша қолмайди. Наказнинг адо этилишида депутат ҳамиша маҳаллий Советлар ёрдамига таянади...

— Алло, бу партия турмуши, пропаганда ва совет қурилиши бўлимими?

— Ҳа. Эшитаман сизни.

— Сиз билан Тошкент политехника институтининг тарих кафедраси катта ўқитувчиси **Абдураҳмон Мустафоев** гаплашяпти.

— Марҳамат. Қулоғимиз сизда.

— Қонун лойиҳалари бўйича бир таклифим бор эди.

Лойиҳанинг 104-моддасида «Депутат ўз ваколатларини одатда, ишлаб чиқариш ёки хизмат фаолиятини тўхтатмаган ҳолда амалга оширади», дейилган сўзлардан кейин **«айни вақтда у меҳнат қилаётган коллективда наказларнинг бажарилишида депутатга имкон яратиб берилади»** деган жумла қўшилишини истардим. Чунки, депутат ҳамиша ҳам ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда наказларни бажариш имкониятига эга бўла олмайди. Баъзан шундай наказлар ҳам бўладики, унинг учун ойлаб югуришинг керак бўлади. Мана шундай вазиятда депутат ишлаётган коллектив унга имконият яратиб бериши керак.

Шунингдек, лойиҳанинг 96-моддасидаги «18 ёшга тўлган СССР граждани халқ депутатлигига, 21 ёшга тўлган СССР граждани эса СССР халқ депутатлигига сайланиши мумкин», деган жумланинг охирги икки сўзи **«сайланиш ҳуқуқига тўла эга бўла олади»,** деган таҳрирда берилса ушбу моддага янада аниқлик киритилган бўлур эди.

Редакцияга телефон қилган **Борихон Фозилов** ўзини «Ташпромстрой» трестининг пардозлаш тресги бошқармасида бригада бошлиғи бўлиб ишлашини айтиб, лойиҳа хусусида қуйидагиларни билдирди.

— Бригадамиз аъзолари ўртасида ҳар иккала ҳужжат лойиҳасини ўқиб, чуқур муҳокама қилдик. Бу ҳужжатларда, айниқса халқ манфаати ва унинг хоҳиш-иродасини кўзлаб иш юритилгани диққатга сазовордир. СССР Конституцияси (Асосий Қонуни)га ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қонун лойиҳасининг 94-моддасидаги «Халқ депутатлари Советларининг фаолияти масалаларни коллектив бўлиб, эркин, амалий муҳокама қилиш ва ҳал этиш, ошкоралик, ижро қилувчи ва бошқарувчи органларнинг, Советлар тузадиган бошқа органларнинг, Советларга ва аҳолига мунтазам ҳисоб бериб туриши, уларнинг ишига гражданларни кенг кўламда қатнаштириш асосида қурилади», дейилган жумлалар чинакам ошкоралик ва демократияни талаб этади. Лойиҳани ўқиб туриб, менда бир таклиф туғилди. Масалан, ушбу ҳужжатнинг 152-моддасида «Судьялар ва халқ маслаҳатчилари сайловчилар ёки уларни сайлаган халқ депутатлари Советлари олдида масъулдирлар, уларга ҳисоб берадилар ва қонунда белгиланган тартибда улар томонидан чақириб олинишлари мумкин», дейилади. Менимча, шу модданинг охирги жумласи **«агар улар қонунда белгиланган тартибдан четга чиқсалар муддатидан илгари чақириб олинадилар»** деган таҳрирда берилса маъқул бўларди, Шундай қилинган тақдирда ўша моддага янада аниқлик киритилган бўлур эди.

Шу куни биз билан мулоқотда бўлган 3-автокомбинат автослесари **Тожибой Аъзамов,** Ленин районидаги 19-мактабнинг математика ўқитувчиси **Бувайша Урисқулова,** Тошкент давлат университети рус тили кафедраси ўқитувчиси **Зебо Лутфуллаевалар** ҳам лойиҳа ҳақидаги ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

РЕДАКЦИЯДАН: Ҳар иккала Қонун лойиҳалари юзасидан ўзларининг таклиф ва истакларини билдираётган оқшомхонларга самимий миннатдорчилик билдирамиз. Лойиҳа муҳокамаси ҳақида шахсий таклифларингиз битилган мактубларни сиздан кўплаб кутамиз. Ўзларининг аниқ таклифларини билдирмоқчи бўлган газетхонлар мактуб ёзиш имкониятига эга бўлмасалар бевосита 32-55-52 телефони орқали бизга мурожаат қилишлари мумкин.

ПАРТИЯ ТУРМУШИ, ПРОПАГАНДА ВА СОВЕТ ҚУРИЛИШИ БЎЛИМИ.

Улуғ Октябрь шарафига

Коммунистлар ҳисоб беришди

Охунбобоев номли фабрика бош кийимлар ишлаб чиқариш бўйича республикада ягона корхона ҳисобланади. Фабрика коллективи ойлик, квартал ва йиллик планларини ҳамма вақт бажариб келади. Шу йил учинчи кварталида ҳам шундай бўлди. Коллектив квартал давомида 2 миллион 230 минг сўм ўрнига 2 миллион 575 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди. Шунингдек, корхонада шартнома бўйича план ҳам 100 процент бажарилди. Уч ой ичида савдо тармоқларига 5 миллион 610 минг сўмлик маҳсулот етказиб берилди. Бу ютуқларни қўлга киритишда фабрика коммунистларининг ҳам ҳиссаси бор, албатта. Коммунистлар меҳнат унумдорлигини янада ошириш учун ишчилар ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб боришяпти. Партия қарорларини бажариш, ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш масалалари диққат-эътибордан тушмаяпти.

Яқинда фабрикада бўлиб ўтган коммунистларнинг ҳисобот-сайлов йиғилишида юқоридагилар таъкидланди. Камчилик ва нуқсонлар очиб ташланди.

— Фабрика партия ташкилотида 121 коммунист, битта кандидат бор. Уларнинг асосини ишчилар ташкил этади. Улар бешта цех партия ташкилотига бирлашган, — деди фабрика партия бюроси секретарининг ўринбосари Ф. Муҳаммаджонова ҳисобот-сайлов йиғилишида қилган докладида.

Коммунистларнинг муҳим участкаларда авангардлик кўрсатиб ишлаши ҳамда жамоат ишларига актив қатнашиши фабрика план ва мажбуриятларини бажаришда катта роль ўйнади. Партия бюроси аъзолари ўтган ҳисобот-сайлов йиғилишида айниқса коммунистлар ва партиясизлар томонидан киритган таклифларни бажаришга ҳаракат қилди. Шу таклифлардан биттаси фабрика ошхонаси ҳамда корхона ёнида жойлашган сабзавот ва мевалар дўконининг ёмон ишлаши эди. Ошхонада овқатларнинг сифати жуда паст. Сабзавот дўконида ҳам аҳвол шундай. Коммунистлар йиғилишида шу масала бўйича ишчи комиссияси тузилди. Комиссия аъзолари деярли ҳар куни ошхона ва дўкон ишини назорат қилиб туришибди. Натижада таом ва маҳсулотлар сифати яхшиланди, уларнинг ассортименти анча ортди.

— Лекин партия бюроси аъзоларининг ишида камчилик ва нуқсонлар ҳам йўқ эмас, — деб таъкидлайди нотиқ. — Масалан, партия бюроси секретарининг ўринбосари С. Никифоров халқ контроли раиси вазифасини бажариб келди. Лекин у раислик қилган халқ контроли аъзолари фабрикада камдан-кам рейдлар ўтказдилар. Натижада шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида сифатсиз молларнинг савдо тармоқларига ўтиб кетиши туфайли фабрика шу ташкилотлардан 36 та рекламация олди. Шу рекламацияларга корхона томонидан 38 минг сўм жарима тўланди. Бунда халқ контролидан ташқари техника контроли бўлими ҳамда цех мастерларининг ҳам айби бор, албатта.

Бюро аъзоси Е. Тен бошқараётган меҳнат совети коллективининг иши ҳам яхши эмас. Совет коллективи ҳозирча ишчилар ичида авангардлик ролини ўйнагани йўқ. Улар ўзларининг корхона масалаларига бағишланган йиғилишларини камдан-кам ўтказишмоқда.

Баъзи коммунистлар партия Уставининг оддий талабларини ҳам бажармайди. М. Тожиева, Т. Қорабоев, М. Қодирова каби коммунистлар, ўз вақтида аъзолик взносини тўламайдилар, жамоат ишларида қатнашмайдилар. Бу коммунистлар билан бюро аъзолари тушунтириш ишларини олиб бориши ва уларни жамоат ишларига тортиши керак.

Аттестация қилинган 10 та коммунистдан 2 таси шартли равишда аттестация қилинди. Булар шофёрлар бригадири Т. Қорабоев, сифат бўйича директор ўринбосари Г. Тоировалардир. Бу ҳам фабрика партия бюросининг камчилигидир.

Партия бюроси аъзоси М. Ҳасанова комсомол ишида яхши ишламади. Ёш ишчилар орасида кадрлар қўнимсизлиги юқори. Бунга ҳисобот-сайлов йиғилиши давомида ёшлардан 4 та кандидат КПСС аъзолигига қабул қилинмаганлигини ҳам мисол қилиб кўрсатса бўлади. Булар У. Сайдалиева, Х. Носирова, М. Абдуллаева, Р. Каримовалардир. Уларга район комсомол комитети тавсиянома беришдан бош тортди. Сабаби бу ёшларнинг партия сафига ўтиш учун тайёргарликлари паст эди.

Музокарада қатнашган коммунистлар ҳам шу каби нуқсонлар ҳақида гапирдилар.

Корхона партия бюросининг янги состави сайланди.

Ғ. ЮСУПОВ.

Уйсозлар ҳиссаси

«Главташкентстрой»нинг 1-уйсозлик комбинатига қарашли 31-қурилиш бошқармасининг Т. Назаров бошлиқ комплекс бригадаси коллективи шу кунларда «Ғалабанинг 40 йиллиги» массивидаги 72 квартирали турар жой биноси қурилишида самарали меҳнат қилмоқда.

22 кишидан иборат бу бригаданинг А. Фармонов, У. Ражабов, Р. Ниёзов сингари бунёдкорлари вақтдан ўзиб, келгуси йил ҳисобига меҳнат қилишяпти.

— Коллектив «Сифат—бош мезон» шиори остида ишламоқда, — дейди бригада етакчиси. — Шунинг учун асосий эътиборни иш сифатига қаратяпмиз. Қурувчиларимиз ўртасида кўп йиллардан бери давом этиб келаётган ўзаро меҳнат беллашуви ҳам шу мақсадга хизмат қиляпти. Комсомолнинг 70 йиллигини муносиб совғалар билан кутиб олишга аҳд қилган бунёдкорлар хўжалик ҳисоби методи асосида ишлаб, юксак натижаларни қўлга киритдилар.

Район партия комитетларининг пленумлари

Акмал Икромов ва Октябрь район партия комитетларининг пленумлари бўлиб ўтди.

Пленумларнинг қатнашчилари район партия комитетларининг бўлажак район партия конференцияларига ҳисобот докладларини муҳокама қилиб, тасдиқладилар.

Пленумларда ташкилий масалалар ҳам кўриб чиқилди.

Тошкент область партия комитети аппаратига ишга ўтиши муносабати билан В. А. Чекмарев Акмал Икромов район партия комитетининг аъзоси, район партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилинди. Илгари Тошкент область партия комитетининг инструктори бўлиб ишлаган В. А. Мишин Акмал Икромов район партия комитетининг аъзоси, район партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзоси этиб сайланди.

Пенсияга чиқиши муносабати билан А. Е. Викторов Октябрь район партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзоси вазифаларидан озод қилинди. Илгари Тошкент шаҳар партия комитети бўлим мудирининг ўринбосари бўлиб ишлаган Е. А. Лойко Октябрь район партия комитетининг аъзоси, район партия комитетининг иккинчи секретари ва бюро аъзоси этиб сайланди.

ЗАМОНДОШИМИЗ

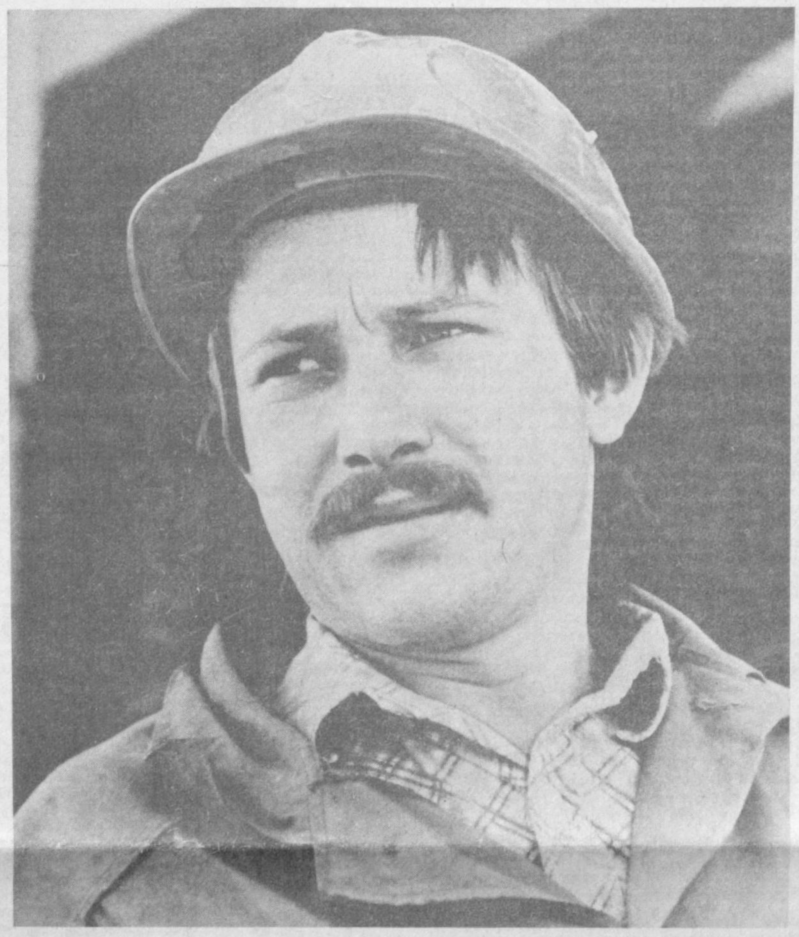

Устозга таъзим

Турғунлик йилларида бир қизиқ воқеанинг устидан чиққандим.

— Бу қанақаси, ахир?! — жиғибийрон бўларди бир қурилиш идорасининг бошлиғи, — биронта узоқроқ қариндошинг ҳам сен ишлаётган коллективда ишламаслиги керак экан. Бу ҳеч қанақа қуюшқонга сиғмайдиган гап-ку!

— Ўшанақа одамлар ҳозир оила пудратига нима дейишаркин? Яъни, бутун оила аъзолари билан бир коллектив бўлиб ишлашга?

Ҳақиқатан ўйламай-нетмай ҳар хил тақиқлар қилинишига узоқ вақт ўрганиб қолган эдик шекилли. Ҳозир ҳам баъзи дадилроқ бир иш олдидан чўчиб туриш одатимиз тўла йўқолмаган.

Бир неча йил боғлоғлик турган филни қўйиб юборишганда ҳам азбаройи ўрганиб қолганидан жойидан жилмаганидек!

Яшириб ўтирмаймиз, Сергей Лисицкийнинг отаси ҳам, онаси ҳам ўзи меҳнат қилаётган «Ташсантехгазмонтаж» трестида, унинг 2-монтаж бошқармасида бирга ишлашганидан барча хабардор. Ҳатто Эдуард Владимирович «амалдор» — катта прораб ҳам (тўғри, Мария Ивановна ҳозир пенсияда). Сергейга ота-онаси ишлаётган жойда ҳақиқий обрў қозониш осон бўлмади. Нега дейсизми?

Шу ўринда бир мулоҳазани ўртага ташламоқчимиз: айтингчи, гўдакка биринчи қадам босишни ким ўргатади? Албатта, ота-она-да! Хўш, унга ота-онаси ўз касбини ўргатса, ҳунар «сир»ини айтса нима бўпти? Фақат қурилиш, корхоналарда эмас, балки ҳамма соҳада, медицина, санъат ва ҳоказоларда. Ўз кучи билан топсин-да обрўни, дейишади. Гап йўқ. Аммо унда устоз, мураббий, оталиқ деганларининг маъноси қайда қолди (ҳамма маҳоратли бўлиб туғилмаса керак!).

Шунақа. Сергейнинг ҳам ўз устози бор. В. Березовенкодан «сир» ўрганмоқда. Санитария-техника монтажчиларига эса прораб Виктор Софейкин устозлик қилмоқда. Мана саккиз йилдирки, (Армиядан олдин ва қайтиб келгач) пайвандчиликда ўз маҳоратини муттасил ошириб боряпти.

Сезгандирсиз, Сергей фақат ота-онасидан эмас, балки тажрибали ишбилармонлардан ҳам ўқиб-ўрганишни канда қилмаётир. Шундан бўлса керак, бошқармада унинг номини севиб тилга олишади. Унинг ўзи эса устозларга таъзим оз деб ҳисоблайди. Боиси — ўзидаги ирода, интилиш, иттифоқо изланиш улардан ҳали яна кўпгина билмаганларини ўрганишга ундаяпти.

Ҳ. ИКРОМОВ.

◉ **СУРАТДА:** Сергей Лисицкий.

Т. Каримов фотоси.

Пахтакорга мададкормиз

5.000.000 ТОННА «ОҚ ОЛТИН» ТАЙЁР!

«Оқ олтин»— Ватанга!

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 1 ноябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

ТОШКЕНТ	0,43	107,29
ХОРАЗМ	0,44	106,56
БУХОРО	0,93	106,38
ҚАШҚАДАРЁ	0,59	102,56
ҚҚАССР	0,76	96,75
Сирдарё	0,82	95,04
Сурхондарё	0,93	94,50
Фарғона	0,78	91,22
Наманган	0,82	90,90
Самарқанд	1,30	81,81
Андижон	0,67	70,96
Республика бўйича:	0,80	93,89

Юксак суръат билан

Республикамизнинг тўрт области маррага етди. Қолган областларнинг пахтакорлари ҳам марра сари дадил қадам ташлаб боряптилар. Сирдарёлик пахтакорлар ҳам марра томон интилмоқда. Чунки шаҳардан борган минглаб ҳашарчи-студентлар етиштирилган мўл ҳосилни ёғин-сочинга қолдирмай тез фурсатларда териб олиш учун курашмоқдалар.

Сирдарё области пахта далаларида меҳнат қилаётган Тошкент олий ўқув юртларининг коллективлари ишни оқилона ташкил этишиб, ўзаро беллашув асосида меҳнат қиляптилар. Биз шаҳар пахта штабида бўлганимизда, кунлик юқори кўрсаткичга эришишда Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтининг француз тили факультети пешқадамлик қилаётганини айтишди. Бу факультет студентлари асосан Арнасой районининг Конев номли совхоз далаларида меҳнат қилаётган эканлар. Биз уларнинг ҳузурига отландик.

Бизни штаб бошлиғи, институт инглиз тили факультети доценти С. Э. Эрматов очиқ чеҳра билан қарши олди.

— Институтимиз студентлари чакки меҳнат қилишмаяпти, — деди у. — Совхоз далаларида 650 нафар студент пахта теряпти. Уларнинг шу кунгача терган пахтаси 800 тоннадан ошиб кетди. Сизларга тўғри айтишибди. Француз тили факультети студентлари рекорд қўйдилар. Уларнинг ҳар бири нормадаги 50 килограмм ўрнига ўрта ҳисобда 80—90 килограмм пахта териб беряпти.

— Бундай юқори кўрсаткичга қандай эришиляпти?

— Дастлабки кунданоқ бригадалар ўртасида мусобақани тўғри йўлга қўйдик. Мусобақа шартлари ишлаб чиқилди. Комсомол-ёшлар бригадалари тузилди. Жами еттита бригада ташкил этилди. Биринчи кунданоқ беллашув қизғин тус олди. Дастлабки кунлари Н. Воҳидова, А. Маъмуров, З. Ҳайдаров, Я. Пўлатов, С. Камолова, А. Қурбонов, И. Ботирова каби студентлар 150 — 200 килограммдан пахта тердилар.

Француз тили факультети студентларининг ярми Рокоссовский номли совхоз далаларида ҳам жавлон уряптилар. Катта ўқитувчи, факультет партия ташкилоти секретари Аҳмад Тошев бизга дастлабки иш якунига кўра факультет теримчилари областдаги олий ўқув юртлари ўртасида биринчи ўринни эгаллаганларини маълум қилди. Бу ерда ҳам институтнинг 530 нафар студенти меҳнат қилаяпти. Улар терган пахта 600 тоннадан ошиб кетди. Анвар Набиев, Тоҳир Аҳмедов бошлиқ бригадалар энг юқори кўрсаткичга эришяптилар. Дастлабки ўн кунликда Р. Нурматова, М. Ёрманова, Д. Очилова, Ғ. Абдуллаев, А. Очилов каби ғайратли студентлар 1,5 тоннага яқин пахта тердилар. Жуков номли совхозда меҳнат қилаётган немис тили факультети студентлари ҳам бошқалардан қолишмаяпти.

Хуллас, Сирдарё пахтазорларида ҳосил учун кураш давом этмоқда. Ҳосилнинг бир мисқолини ҳам ерда қолдирмай териб олишда Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтининг студентлари ҳақиқий жонбозлик кўрсатмоқдалар. Биз уларга «Ҳимматингизга балли, тошкентлик талабалар!» деб қайтдик.

Т. ТОШЕВ,
В. СТУЛИН.

СУРАТЛАРДА: институт студентлари пахтазорда.

Улғайиш

1-уйсозлик комбинати коллективи ўртасида 3-пардозлаш ишлари бошқармаси пешқадам бригада бошлиғи Абдужамол Худойбергановнинг муносиб обрўси бор. У билан учрашиб, ютуқлар бонси ҳақида суҳбатлашдик.

— Қурилишга келишингизга бирор сабаб бўлганми?

— Ёшлигимдан қурилишга, айниқса дурадгорликка қизиқаман. Дурадгорлик майда иш эмас, санъат иши. Бу иш тиришқоқ одамнинг иши, ўз касбини чин дилдан севган кишининг иши. Мен ўрта мактабни битиргандан сўнг йигитлик бурчимни ўташ мобайнида ҳам шу касбда ишладим. Хизматдан сўнг тўғри шу корхонага ишга келдим.

— Сиз етакчилик қилаётган бригада коллективи ҳақида нима дейсиз?

— Бизнинг бригадамиз ҳақида ҳамма ҳавас билан гапиради. Сабаби коллективда 12 ишчи бўлиб, ҳаммамиз бир маҳалладан бир болалар боғчасида тарбияланиб, бир мактабни тугатганмиз. Яна шуниси қувончлики, ҳарбий хизматни ҳам бир жойда ўтказиб, мана кўриб турибсиз, бу ерда ҳам бир бригадада ишлаяпмиз. Социалистик мусобақада комбинатда ғолибмиз.

— Иш фаолиятингизда хотирада қоладиган воқеалар бўлганми?

— Ўн биринчи беш йилликнинг дастлабки йилларида ишлаб чиқаришда қўлга киритган ютуқларим ва жамоат ишларида иштирокимни эътиборга олиб мени шу дурадгорлар бригадасига бригадир этиб сайлашди. Бу коллективнинг менга билдирган ишончи эди. Мен энди шу ишончни оқлашим керак. Бунинг учун ўз устимда ишлашим керак эди. Шу мақсадда Тошкент политехника институтининг кечки бўлимига ўқишга кирдим. Институтда ўрганган билимни амалиётда синаб кўрмоқдаман. Бултур, Улуғ Октябрь социалистик революцияси 70 йиллик тўйи арафасида эса юбилей медали ва фахрий ёрлиқ билан мукофотландим. Тўғрисини айтганда, мендек бир оддий ишчи учун булар жуда катта ишонч ва мукофот эди. Янада тез сифатли ишлашга ҳаракат қилдим. Шунинг учун бўлса керак, коллектив ҳурмат қилади. Яқинда Ҳамза район партия конференциясига делегат этиб сайлашди.

— Ҳар қандай ҳурмат-эҳтиромнинг замирида меҳнат ётади. Бу ҳақда нима дейсиз?

— Ҳалол меҳнат қилган киши иззат топиши азалдан ҳаммага маълум. Биз меҳнат қилаётган коллективда ҳар бир киши бир нечтадан касбни эгаллаб олган. Шу сабабли топширилган ҳар бир вазифа тез ва сифатли бажарилади. Жумладан, бир неча ойдан бери Сергели район 7-Қўйлиқ массивида учта 108 квартирали турар жой биноларини фойдаланишга топширдик. Аҳоли кўчиб кирмоқда. Кичик оилалар учун мўлжалланган 72 квартирали 9 қаватли уй-жой биносини 7 ноябрь байрамигача фойдаланишга топширамиз.

Эътибор берган бўлсангиз, бригадамиз ёшлардан иборат. Куч ғайратга тўлган йигитларимиз 108 квартирали турар жой биносини 26 иш кунида тугатди. Қолганларини 21 иш кунида ниҳоясига етказмоқдамиз. Бизга сифатсиз квартира олиш ёқмайди. Шунинг учун сифат алоҳида диққат марказида.

— Сиз бригадага бошчилик қиласиз. Ишга халақит бераётган, ҳал қилинмаган қандай муаммолар бор?

— Бинокорлик ишларини ривожлантириш, сифатини яхшилашга тўсқинлик бераётган камчиликлар кўп. Масалан, қурилиш материаллари етишмаслиги ишимизга жуда салбий таъсир қилади. Натижада узайтирилган сменада ишлашга тўғри келади.

Ҳар қандай қийинчиликларни енгиб ўрганганмиз. Бизга билдирилган ишончни шараф билан оқлаяпмиз. КПССнинг XXVII съезди белгилаб берган уй-жой программасини ҳал этишга ўз ҳиссамизни қўшяпмиз.

Суҳбатни
Д. ОБЛАЕВ ёзиб олди.

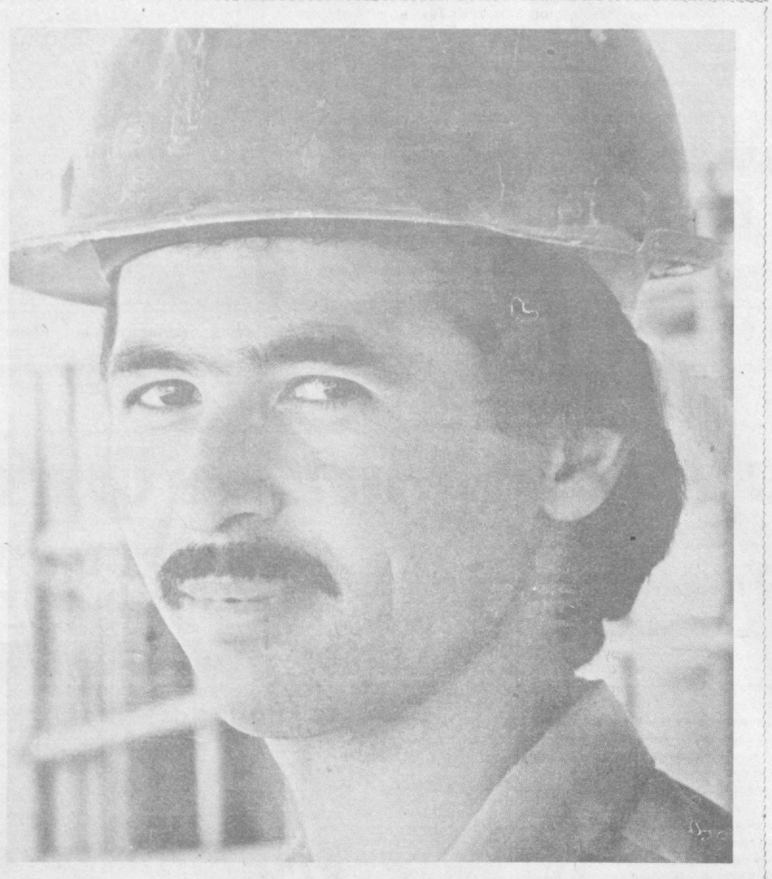

Исмоил Усмонов ёш бўлса ҳам бўёқчилар ўртасида муносиб обрў-эътибор қозонмоқда. У етакчилик қилаётган бригада «СССР 50 йиллиги номидаги Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси, В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Алгоритм», «Миконд» заводларида объектлар барпо этишда қатнашди. «Промстрой» трестида бундай ўз ишига виждонан ёндошаётган бинокорлар оз эмас. СУРАТДА: И. Усмонов.
Т. Каримов фотоси.

Театр биноси қачон битади?

Томошабинлар кўпдан бери орзиқиб кутаётган М. Горький номидаги рус давлат академик драма театрининг янги биноси қад кўтармоқда. Бу муҳташам бино шаҳримиз кўркига кўрк бўлиши шубҳасиз. Ўзбек ва рус миллий архитектура анъаналари уйғунлаштирилган кўркам театрни бу йил ишга тушириш планлаштирилган эди, аммо...

Аслида бино қурилишини лойиҳалаштириш етмишинчи йиллар охирида бошланган. Смета бир неча марта ўзгартирилди. Охири 16,4 миллион сўм этиб тасдиқланди. Қизиғи шундаки, қурилиш бошланиб бинокорлар салкам бир миллион сўмлик иш бажаргандан кейин смета узил-кесил тасдиқдан ўтди. Бироқ, ҳамма муаммо, тортишув айни кунларда ҳам давом этяпти.

Четдан қараган кишига театр биноси тез орада ишга тушиб, томошабинларга эшик очадигандай. Қурилишнинг бориши билан яқинроқ танишсангиз, иш маромини чуқурроқ таҳлил қилсангиз, ишнинг поёнига ҳали-вери етиш мушкул эканлигига ишонч ҳосил қиласиз. Театр қурилиши борасидаги ҳозирги аҳвол чалкаш муаммони акс эттираётган спектаклга ўхшайди. Буюртмачи ташкилот бир томонда, лойиҳачилар иккинчи томонда, пудратчилар учинчи томонда бир-бири билан ҳамон баҳслашишяпти.

Мана эшитинг:

М. Амиров, Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги қурилиш объектлари бирлашмасининг бош инженери: — Театр қурилиши учун ажратилган 16,4 миллион сўмнинг энди 9 миллион сўми сарфланди. Иш кўлами катта. Лекин ишчилар жуда оз. Қурилиш ишларини график асосида олиб борувчилар учун 400 ишчи талаб этилгани ҳолда объектда қурувчилар сони 60 — 80 тадан ошмаяпти. Айниқса, сантехниклар, электриклар, пардозловчилар кам. Шу йилнинг ўзида 5,5 миллион сўмлик иш бажарилиши керак эди. Ўтган 9 ойда бу сумманинг 40 проценти ўзлаштирилди, холос. Ишни икки сменада олиб боришнинг имкони бор. Аслида бир сменанинг ўзида ҳам кўнгилдагидек иш бажарилмаяпти.

Е. Зарифов, — қурилиш участкаси мастери: — Объект қурилишининг чўзилишида лойиҳачиларнинг ҳам катта айби бор. Чизилган лойиҳаларнинг айримлари умуман тўғри келмаяпти. Баъзи ишларни бажариб бўлгандан кейин буюртмачи ёки лойиҳачилар бу керак эмасди, дейишади. Масалан, биринчи қаватдан икки ва учинчи қаватга кўтарилиш учун лойиҳада 2 та лифт кўрсатилган. Биз ҳар иккаласини қурсак иккинчиси керакмас дейишди. Албатта, у ишга материал, иш кучи сарфланган. Театр фойесидаги пиллапояларни монтаж қилиб бўлганимиздан кейин, уни ўзгартиришди. Кичик зал қурилиши тўхтаб қолди, деб бизни айблашяпти. Аслида зал бошланган, ертўла қисми битди ҳисоб, тепа қисмига материал йўқ. Буюртмачилар кечикиб шартнома тузишгани учун келгуси йилдагина материал юборишармиш. Мармар етишмаяпти. Цемент муаммоси ҳам ишнинг белига тепяпти.

С. Садчиков, 28-қурилиш бошқармасининг прорабн: Лойиҳа-смета бўйича пардозлаш ишларининг энг қизғин даври бўлиши лозим. Бу ерда бир йўла 50—60 нафар сувоқчи, бўёқчи, плита қопловчи ва бошқа пардозловчилар иш бажариши керак. Ҳозир эса 10—12 нафар ишчи бор. Сабаби, иш фронти яратилмаган. Монтаж ишлари тугаганича йўқ. Бино усти ёпилмаган. Сувоқ-бўёқ ишларини бажариш учун бино ичи иссиқ бўлиши керак. Ҳаммаёқ очиқ, елвизак. Унинг устига материал танқис. Гоҳида шу ердаги бор ишчига ҳам юмуш топилмайди. Агар иш шу зайлда кетса, бу йил қишда пардозлаш ишларини бажаролмаймиз.

Ю. Халдеев, театр биноси лойиҳасининг бош архитектори: Лойиҳа-смета тасдиқланган пайтда ҳеч ким бизга бунчалик эътироз билдирган эмас. Айниқса, буюртмачилар театр биносини тезроқ тугашини ўйлашди. Қурилиш ниҳоясига етай деб қолганда ҳали у ердан, ҳали бу ердан камчилик излашади, ўзгартиришни талаб этишади. Лойиҳанинг дастлабки вариантида саҳнани плунжер услубида планлаштирилганди. Бу усулда қуриш қимматга тушиши аниқ бўлгач, буюртмачилар ундан воз кечишди. Энди эса саҳнани ўша, замонавий усулда қуриб берасизлар, деб талаб қилишяпти. Бош лойиҳада актёр ва театр хизматчилари учун буфет қуриш планлаштирилганди. Асосий ишлар битиб, буфетда пардозлаш ишлари бошланганда бизга ошхона керак, дейишяпти. Шунинг учун ҳам лойиҳага тузатиш киритишга тўғри келяпти. Ишчиларнинг қурилиш нормасига эътиборсизлиги, юмушларни сифатсиз бажаришлари натижасида ҳам лойиҳанинг айрим жойларини ўзгартиришга тўғри келяпти.

М. Амиров: Бу бино қурилиши бошқа объектларга нисбатан жуда мураккаб. Театрнинг дирекцияси ва режиссёрлари объектнинг баъзи қисмларига ҳақли эътироз билдиришяпти. Аввало бу театр биноси. Вақтинчаликка қурилмаяпти. Шунинг учун ҳам бинонинг ҳар бир қисми актёрларнинг бемалол санъатларини намойиш этишлари, томошабинларнинг мириқиб ҳордиқ чиқаришлари учун қулай бўлиши керак. Қурилиш тамом бўлгандан кейин уни ўзгартиришнинг иложи йўқ. Ҳозирги дамда мавжуд камчиликларни тузатиб кетиш лозим.

Е Зарифов: Ҳар бир тузатиш учун қўшимча пул сарфланишини ҳам ўйлаш керак. Ахир, ишчиларни текинга ишлатолмаймиз. Иккинчидан вақт ўтиб боряпти.

Лойиҳачиларда моҳирлик етишмаяпти, десам хато бўлмайди. Гоҳида бирор масалани ечиш учун кўплаб вақт кетади. Корректурадан ўтадиган сметаларни ҳафталаб кутиб қоламиз. Бекор ўтиришга кимнинг тоқати бор!

Ю. Халдеев: Қурувчиларда бир тузалмас касал бор. Бир бинони бошлашади-да иш тез битадиган, мўмай пул тушадиган қисмини туғаллаб, майдароқ ишлар қолганда пайсалга солишади. Объектда пайвандлаш, бетон ишлари тугаяпти. Эндиликда кўпроқ меҳнат талаб этадиган ишлар қолди. Шунинг учун ҳам қурилишга оз ишчилар жалб этилган. Эндиликда план бажариш баҳонасида театр атрофини ободонлаштириш юмушларини бошлаб юборишди. Ваҳоланки, бинонинг ўзида иш етарли.

РЕДАКЦИЯДАН. М. Горький номидаги рус академик драма театрининг янги биноси шу йил охирида фойдаланишга топширилиши лозим. Буюртмачи, қурилиш ва лойиҳалаш ташкилотлари ўзаро бирликда иш олиб боришмаса, театр биноси қурилишидаги тортишув давом этаверади. Бу тортишув-баҳсларга нуқта қўйиб, ишни олға силжитиш ҳақида ким бош қотиради!

С. ШАМСИДДИНОВ.

Уй-жой қурилиши «Оқшом» назоратида

Қарс икки қўлдан

Ой сайин Сергели районининг кўркига кўрк қўшилиб бормоқда. Йилдан-йилга бу ерда қад ростлаётган бинолар, оромгоҳлар, кўчалар ҳамшаҳарларимизнинг кўзини қувонтирмоқда. Айни кунларда ҳам янги массивлар қуриш ишлари жадал олиб боріляпти.

Яқинда у ерда бўлиб, қурилиш ишлари билан қизиқдик. Сергели — 8А массивининг барпо этилиши, уни тўкис-тугал ниҳоясига етказиш I-уйсозлик комбинати 26-қурилиш бошқармаси қурувчиларининг зиммасига юкланган. Мазкур ташкилотларнинг қурувчилари бу ерда иш бошлаганига эндигина икки ойдан ошди. Гарчанд катта ишнинг бошланиши оғир кечса-да, азамат қурувчилар дастлабки кунларданоқ хайрли ишга қизғин киришиб, талайгина ишларни амалга оширдилар. Бироқ эндигина иш қизғин авж олаётган бир пайтда, ер ости сувлари яқин бўлганлиги сабабли, котлован қазиш давомида сув чиқиб, ишга анча путур етказди. Қурувчилар дарҳол эҳтиёт чораларини кўришга киришдилар. Сув сатҳини пасайтириш мақсадида қурилиш майдонининг икки томонидан дренаж қувурлари ётқизилди. Бироқ бу билан иш осонгина кўчмади. Мазкур дренаж қувурларига кабель зарур бўлиб қолди. Участка бошлиғи Александр Аркадьевич Асқаров мурожаат қилавериб, чарчади, лекин бирон жўялироқ иш чиқаролмади.

Қурувчиларнинг ишида унум бўлмаётганлигининг сабаби биргина бу эмас. Лойиҳага киритилган 16,4 гектар майдоннинг 10 гектари Тошкент область Калинин районининг Куйбишев номли колхозига қарашли ерлар. Мазкур объектда иш бошланганига икки ойдан ошибди ҳамки, колхознинг ўша 10 гектар ери ҳанузгача қурувчилар ихтиёрига топширилмаган.

Танг аҳволда қолган қурувчилар ажратилган ернинг ярмидан ҳам кам қисмида қурилиш ишларини олиб боришга мажбур бўлаяптилар.

Яна бир муаммо: қурилиш территориясининг ён томонидан ўтган юқори қувватли электр симлари ҳам қурувчилар ишига жиддий тўсиқ бўлмоқда. Бунга Сергели район электр тармоқлари идораси эътибор қилмаяпти.

Мазкур қурилиш ташкилотига 3 та қурувчилар бригадаси жипслашган бўлиб, уларга Аҳмадали Султонов, Салим Маҳмудов, Мамат Ниёзов бошчилик қилишади. Бригада монтажчиларидан Ҳамид Тўлаганов, Геннадий Тень, Тахтар Маматниёзов, Александр Қамоликов, бульдозерчи Виктор Зуев, пайвандловчи Андрей Веккесерлар қурилиш пешқадамларидир.

Қурувчилар имкониятларини ишга солиб, меҳнат қиляптилар. Лекин қарс икки қўлдан дегандек, уларга тўлиқ иш шароити яратмасдан туриб план, график, сифат каби талабларни қўйишни ўйлаб кўришга тўғри келади!

Ҳ. ҲАҚБЕРДИЕВ

2000 йилгача ҳар бир оилани алоҳида квартира билан таъминлаш программасини амалга оширишда қурувчилар олдида жуда катта вазифалар турибди. Кўплаб янги турар жой бинолари барпо этиляпти. Аммо булар ҳали шаҳарликлар эҳтиёжини тўла-тўкис қондиришда озлик қилади. Турар жой қурилиш суръатларини жадаллаштириш, унинг сифатини яхшилаш, янги усулларни дадилроқ жорий этиш зарур.

СУРАТДА: «Чорсу» микрорайонидаги янги турар жой комплекси.

М. Нуриддинов фотоси.

Акс садо

Иморат қуриш осонми?

Газетанинг шу йил 5 октябрь сонида босилган «Қолипидан кўчмаётган ғиштлар» мақоласини ўқиб, қурилаётган шахсий уйлар ҳақида ўйлаб кетдим. Мақолада фақат ғишт эмас, ёғоч излаб, уни топиш қийинлиги ҳақидаям фикр юритилган. Нега давлат томонидан қурилаётган иморатлар тез битади-ю, шахсий уйларни қуришда материал излаб сарсон бўламиз. Иморат қуришга ер берган ташкилотлар нега материал билан иши йўқ экан!

Менимча ҳамма иллат иморат материалларини тақсимлаётганларда. Ҳанузгача ошна-оғайни, таниш-билиш, қариндош —уруғчилик давом этяпти. Уларга нисбатан назорат бўш.

Иморат материаллари илгарига нисбатан анча қимматлашган. Ойлик маошдан қисиб-қимтиб орзу-ҳавасни ўйлаб, уй қурамиз. Рўзғор танқислигига ҳам қарамаймиз. Наилож! Ҳа, айниқса катта оилаларга қийин бўлаяпти. Тўй-ҳашамларига уйлари етишмаяпти. Лойли ишларни қўлларидан келганича уриниб бажаришаяптию, энг асосийси ғишт, ёғоч, цемент, алибастр каби иморат материалларини топишда қийналишаяпти. Материаллар қиммат бўлса-да тезда топилса кошки эди.

Назаримда, бир тарафдан ўрмончиликка, иморатбоп ёғоч тайёрлашга унчалик эътибор берилмаяпти. Ғишт заводлари ҳам кам, бунинг устига ғиштлар сифати паст. Умуман қурилишда ҳамон орқадамиз. Илгариги ғишт хумдонларда пиширилган ғиштлар билан ҳозирги замон ғиштининг сифатини текшириб кўрсак, осмон билан ерча фарқи бор. Ўша сифатсиз ғишт ҳам анқонинг уруғига айланяпти. Менимча, шаҳримиздаги бўш-бекор ётган жойларга, сув, анҳор, жар ёқаларига иморатбоп дарахтлар экилса, ғишт заводлари кўпайтирилса, айни муддао бўларди.

М. АҲМЕДОВ.

Массив кичкинтойлари учун

Юнусобод массивининг 10-кварталидаги болалар боғчаси ғоят қисқа муддатда қуриб битказилди. Бу жажжилар маскани 160 ўғил-қизни ўз бағрига олади.

Боғча лойиҳасини «Ташгипрогор» институти ва «Оргтехстрой» тресті ҳамкорликда ишлаб чиқишган бўлиб, унга 557 минг сўм капитал маблағ сарфланди.

— Бинокорларимиз иш суръатини ошириб, қурилиш муддатини қисқартириш имконини яратдилар, — деди биз билан суҳбатда бригада етакчиси Янис Казанис. Икки ярим ойда монтаж ишларини тугатдик.

Янги боғчада кичкинтойлар учун барча қулайликлар яратилган.

Бинони 159-трестнинг 70-қурилиш бошқармасига қарашли Я. Казанис бошлиқ бригада аъзолари бунёд этишди.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

ТАСС мухбирлари ёзадилар

ПОКИСТОНДА МАҲБУСЛАР ОЗОД ЭТИЛДИ

ИСЛОМОБОД. Покистон маъмурлари мамлакатнинг таниқли сиёсий арбобларидан бир неча кишини қамоқдан озод қилиш тўғрисида қарор қабул қилди. Мазкур сиёсий арбоблар собиқ президент Зиёул Ҳақ ҳукмронлиги даврида ҳарбий суд томонидан турли муддатларга қамоқ жазосига ҳукм қилинган эдилар.

Оппозициячи Покистон миллий халқ партияси раҳбарларидан бири-Ғулом Мустафо Қаҳор тарафдорларидан бир неча юз киши пайшанба куни Равалпинди шаҳридаги Адял қамоқхонаси дарвозаси ёнида кутиб олиш учун плакатлар ва транспарантлар кўтариб келишди. Ғулом Мустафо Қаҳор Зиёул Ҳақ ҳарбий режимига қарши фаолияти учун ҳарбий суд томонидан 14 йилга жазога ҳукм қилинган ва 1986 йилда қамоққа ташланган эди. Бир кун аввал Шахивал марказий қамоқхонасидан саккиз йиллик жазодан сўнг офицерларнинг 1980 йилдаги ҳукуматга қарши фитнаси раҳбарларидан бири Тад Ҳамал Ҳусайн озод этилган эди. У ҳам 14 йилга қамоқ жазосига ҳукм қилинган эди. Зиёул Ҳақ сиёсатига қарши курашган Покистон сиёсий арбобларидан баъзи бошқа кишилар ҳам озодликка чиқарилди. «Муслим» газетасининг ёзишича, шу йилнинг бошида мамлакат қамоқхоналарида юзга яқин сиёсий махбус бор эди. Улар мамлакатда (1977—1985) йилларда амал қилган ҳарбий ҳолат даврида ҳарбий суд томонидан жазоланган эдилар. Ана шу давр мобайнида 70 га яқин киши ўлимга ҳукм қилинганди, деб таъкидлайди газета.

Телетайп лентасидан

ТОКИО. Американинг ҳарбий базаси жойлашган Кэпм-Хансен районида (Окинава префектураси) кучли ўрмон ёнғини давом этмоқда. Киодо Цисун агентлигининг хабар беришича, катта-катта ўрмон массивларини қамраб олган ёнғинни тўхтатишга уринишлар ҳозирча муваффақиятсиз чиқмоқда. Япония маъмурларининг маълумотига кўра, ёнғин ҳарбий полигон яқинида бошланган. Мазкур полигонда Америка қўшинлари бўлинмалари мунтазам равишда артиллерия отишмалари ўтказиб турадилар. Гарчи, АҚШнинг Япониядаги қуролли кучлар қўмондонлиги ўзининг ёнғинга даҳлдорлигини рад этаётган бўлса-да, маҳаллий полиция уларнинг яқинда ўтказилган артиллерия отишмалари ёнғинга сабаб бўлмоқда, деб тахмин қилишмоқда.

НЬЮ-ЙОРК. Камчиликни ташкил этган миллатлар тенг ҳуқуқлилиги учун курашувчи юзлаб кишилар «Ирқчилик тўхтатилсин», «Ҳамма учун адолат бўлсин», деган шиорларни Нью-Йорк кўчаларидан кўтариб ўтдилар ва баралла такрорладилар. Улар ирқчилик асосидаги жиноятларнинг олдини олиш учун қатъий чоралар кўришдан бош тортган шаҳар маъмурлари ўтказаётган сиёсатга қарши норозилик билдириб, шундай қилмоқдалар. Намойишда Америкадаги ана шу энг катта шаҳарнинг сиёсат ва дин арбоблари, граждан ҳуқуқларини ҳимоя қилиш учун курашаётган жамоат ташкилотларининг вакиллари қатнашдилар. Ирқчиларнинг навбатдаги жинояти намойиш ўтказишга сабаб бўлди. 17 яшар қора танли йигит Деррик Тиус ана шу жиноят қурбони бўлди. У 7 октябрь кечқурун уйга кетаётганида, оқ танли ўсмирлар тушган автомобиль уни уриб кетди ва Деррис Тиус тез орада вафот этди. Полиция бу воқеани оддий «можаролар» қаторига киритишга шошилди, бироқ гувоҳларнинг маълум қилишича, Деррик Тиуснинг ҳалокати ҳақиқатан ҳам ирқчилик адоватининг натижаси бўлди. Маъмурларнинг фаолиятсизлигидан ғазабланган граждан ҳуқуқлари учун курашчилар ўтган ҳафтада Нью-Йорк штати губернатори Марио Куомо билан учрашдилар ва ундан ана шу жиноятни пухта тергов қилиш учун махсус прокурор тайинлашни талаб этдилар. Бироқ уларнинг талаби шу вақтгача қондирилмади. Полиция вакиллари ўз қарорини қайта кўриб чиқиш учун асос йўқ, деб ҳамон даъво қилмоқдалар.

Объективда—ГДР

Буркхардстдорфдаги (Карл-Маркс-штадт округи) завод саноат маҳсулотлари билан бир қаторда кенг истеъмол буюмларини — пенопластдан диаметри 40 миллиметрдан 200 миллиметргача бўлган енгил коптокларни ишлаб чиқаради. Ҳар йили ана шундай коптоклардан бир ярим миллионта ясалади. Химия индустриясининг мазкур корхонаси республикадаги соф кўпиксимон пластик ишлаб чиқарувчи ягона корхона ҳисобланади. Ана шу пластикдан энг аввало мебель саноатида ва транспорт машинасозлигида фойдаланилади. Завод мингга яқин ГДР ва чет эл буюртмачиларининг эҳтиёжини қондиради.

АДН — ТАСС фотоси

ҒОЙИБДАН КЕЛГАН ИССИҚЛИК

Шаҳардаги оддий бир квартирада беҳуда исроф бўлаётган қанча «ортиқча» иссиқликни жамлаш мумкин. Венгриялик мутахассисларнинг фикрига қараганда, ана шу иссиқлик энг кам энергия сарфлаб, уй бекаларини доимий иссиқ сув билан таъминлаш учун етарлидир. Буни Будапештдаги икки мингдан зиёд квартирада ўтказилган тажриба натижалари ҳам тасдиқлайди. Ана шу тажриба чоғида ҳар бир квартира қуёш иситган деворларнинг, маиший электр приборларининг, бошқа иссиқлик манбаларининг энергиясини жамловчи иссиқликни алмаштириб берувчи қурилма билан жиҳозланди. Натижада улардаги исиган сувнинг ҳароратини 40 даражагача етказиш учун арзимаган энергия сарфланган. Аҳоли шунингдек, Венгрияга хос ёзнинг иссиқ кунлари иссиқликни алмаштириб берувчи қурилма уларнинг квартираларида ҳузурбахш салқин иқлим вужудга келтиришини ҳам юксак баҳолади. Шуниси диққатга сазоворки, иссиқликни алмаштириб берувчи қурилма вазифасини жузъий қайта ишланган оддий сув билан иситиш радиаторлари ўтаган.

КАЛЕЙДОСКОП

НАЙЗАБАЛИҚНИНГ ҲУЖУМИ

Жанубий Африканинг катта бўлмаган «Блумфонтейн» траулери Жанубий Атлантикада балиқ овлаб юрарди. Кутилмаганда, ярим тунга яқин кемада ўнг бортга урилган кучли зарбани сезишди. Шундан сўнг траулер турли томонга итқитила бошланди, машина ишлаб турганига қарамай кема белгиланган курсдан чиқиб кетди. Бу бир неча минут давом этди, шундан сўнг яна бир кучли зарба сезилди ва осойишталик қарор топди. Кема Моссел - Бей портига келганидан сўнг уни синчиклаб кўздан кечиришди. Унинг ўнг бортида сувга ботиш чизиғидан пастроқда диаметри 50 сантиметрга тенг тешик топилди. Тешикни найзабалиқ найзасининг синиғи... пўкак каби беркитиб турарди. Вазни 500 килограммдан оғир бўлган улкан балиқ кемага ҳужум қилган экану найзасини суғуролмай, уни синдириб жуфтакни ростлаган экан. Айнан шу туфайли кема ғарқ бўлмай қолган экан.

Сўнмас у кунлар шуҳрати

Унутилмас йўллар

Раҳимжон тушган эшелон Смоленскда жойлашган 29-пиёдалар полкига 18 кун деганда етиб келди. Бошлиқлар у Тошкентда туғилиб ўсганлиги, педагогика билим юртини туғаллаб, олти ой ўқитувчилик қилганлиги, рус тилини ҳам анча дуруст билишини ҳисобга олиб, кичик командирлар тайёрлаш курсига олишди. Курсни муваффақиятли тугаллаган Раҳим Расулевга 1940 йил май ойида кичик сержант унвони берилди ва бўлинма командири этиб тайинланди.

Полк Белоруссиянинг Гродно шаҳрига келтирилди. Расулев бўлинмаси қисмда жанговар-сиёсий тайёргарликда намунали бўлинмалардан ҳисобланарди. Тез орада унга катта сержант унвони берилиб взвод командирининг ўринбосари этиб тайинланди. Полкдан ўрта маълумотли йигитлардан бир группаси танлаб олиниб Қизил байроқли Ленинград 1-артиллерия билим юртига юборилди ва етти киши синовлардан муваффақиятли ўтди. Улар орасида Расулев ҳам бор эди.

— Ўтир, ўғлим,— деди билим юртининг бошлиғи суҳбат вақтида, — қаердан бўласан?

— Тошкентдан, — жавоб берди Раҳимжон.

— Яхши, ундай бўлса мана бу харитадан Ўзбекистоннинг пойтахтини кўрсатиб берчи.

Йигит ўрнидан ирғиб туриб деворга осиб қўйилган СССРнинг сиёсий харитасидан Ўзбекистоннинг чегарасини қўлидаги қаламнинг учи билан айлантириб чиқди, Тошкент шаҳрини кўрсатди.

— Жуда яхши, сен билим юртига қабул қилиндинг, ўртоқ катта сержант, — деди полковник, — рухсат.

Ўша кунлари немис-фашист қўшинлари Ватанимизга бостириб кирган ва фронт линияси Ленинградга яқинлашиб қолган эди. Шу боисдан ўқиш муддати қисқартирилиб, курсантларга кичик лейтенант унвони берилди ва турли фронтларга жўнатилди.

Кичик лейтенант Раҳим Расулев ҳарбий мактабдан берилган пакет билан Москвага келди. Пойтахт осмонида қирувчи самолётлар кезиб юрар, кечалари эса прожекторларнинг ўткир нурлари қора тунни «қийма-қийма» қиларди.

Расулев шаҳар ҳарбий гарнизонини қидириб топди, пакетни топширди. Тўпчини Раменское шаҳрига юборишди. Бу ерда 7-гвардиячи ҳаво-десант дивизияси турарди. Уни 18-ҳаво-десант полкининг командири, подполковник Заҳар Дерзиян, полк штабининг бошлиғи Василий Шувановлар қабул қилишди.

— Омадинг бор экан, — деди покл командири, — дивизия ва полкимиз яқинда гвардиячи номига сазовор бўлди. Гвардиячилар фронтнинг энг ҳал қилувчи жойларига ташланадилар. Сени отлиқ артиллерия батареясига командир этиб тайинлаймиз.

— Есть!—Раҳимжон қўлини чаккасига олиб борди.— Ишончларингизни оқлашга ҳаракат қиламан...

Дивизия жанубга қараб йўл олди. Тула шаҳри учун қаттиқ жанглар давом этарди. 4-гвардиячи армия Тулани озод этишда ҳал қилувчи роль ўйнади. Десантчилар, тўпчилар бошқа қисмларга йўл очиб турдилар. Тула 1942 йил бошларида озод этилди.

1943 йил 5 августда қўшинларимиз Белгородни озод этишга киришди. Полк командири Расулевни чақириб, тўпчилар взводи билан иккинчи пиёда батальон ихтиёрига боришни буюрди. Артиллериячилар 29-полкнинг орқасига жойлашдилар. Худди шу ердан немис танкларининг ҳужум қилиши эҳтимоли бор эди. Ҳақиқатан ҳам шундай бўлди, тўрт танк кўринди.

— Биринчи тўп, тайёрланинг, — команда берди Расулев.

Олдинда келаётган танк ёндирилди. Иккинчи тўпнинг ўқи иккинчи танкнинг занжирига теккан эди, жойда туриб айлана бошлади, омон қолган икки танк эса орқасига — «Ударник» совхозига бурилди.

Жанговар буйруқни аъло даражада бажарганлиги учун Раҳим Расулев Қизил Юлдуз ордени билан, тўпчилар эса «Жасурлиги учун» медали билан тақдирландилар.

Дивизия баҳодирлари 1943 йил августининг охирларида Полтава шаҳри марказидаги паркни эгаллашди. Парк ўртасида «Олтин бургут» ҳайкали турарди. Бу ҳайкал Петр I га атаб ўрнатилган экан. Фашистлар шарққа ҳужум қилиб кетаётиб ҳайкалга тегишмаган, «ўзимизники» деб ўйлашган чоғи. Энди бўлса, чекинаётиб, ҳайкални бузиб олиб кетмоқчи бўлганлар. Шу мақсадда ҳайкални пўлат симга боғлаб тортишаётган экан. Шу пайтда Расулев батареяси паркни қуршаб олади. Душман қаршилик кўрсатиб, қуршовдан чиқиб кетмоқчи бўлади... Лекин жангчиларимиз ҳушёр туриб 14 фашистни ер тишлатишади, қолган 48 киши асир тушади. Олишувда бизникилардан 4 киши ҳалок бўлди, 3 киши яраланди. Шу жумладан батарея командири Расулевнинг чап оёғига осколка тегади. У Днепрга яқин жойдаги Градижск шаҳарчасида бир ойча даволанди. Бу пайтда дивизия Днепрдан ўтиш учун тайёргарлик кўрарди.

Батарея тўпларини судраб юриш учун қўмондонлик от ўрнига Американинг «ДОЖ—34» маркали автомашиналарини ажратди, ҳам механизациялашди. Дарёдан сузиб ўтиш учун ҳар бир взводга алоҳида паром тайёрланди. 1943 йил 29 сентябрь куни кечувни бошлаш тўғрисида буйруқ бўлди. 30 сентябрга ўтар кечаси душманга сездирмаган ҳолда дарёдан ўтиш бошланди. Эсон-омон ўтиб олингач, бизникилар душманни Кишинёвгача қувлаб боришди. 1944 йилнинг августида Молдавия пойтахти гитлерчилардан озод қилинди. Шундан сўнг 4-гвардиячи армия қисмларига дам олиш ва қурол-яроғларини бутлаб олишга рухсат берилди.

Будапешт учун бўлган жангларда Расулев батареяси алоҳида жасорат кўрсатди. Шу ерда Расулев учинчи марта ярадор бўлади.

7-гвардиячи Ҳаво-десант дивизияси тўрт йиллик уруш давомида 10 минг километрдан ортиқ масофани босиб ўтди. Қўшилма уруш давомида душманнинг 35 минг солдат ва офицерларини ўлдирди, 33320 тасини асир олди. Биргина гвардиячи капитан Расулевнинг батареяси эса шу йиллар ичида душманнинг ўнлаб танки ва техникасини яксон қилди, 300 дан ортиқ солдат ва офицерини қириб ташлади. Жанговар хизматлари учун I ва II даражали Ватан уруши орденлари, Қизил Юлдуз ордени ва бир қанча медаллар билан мукофотланди.

Урушдан қайтгач, Раҳим ака Ўзбекистон Коммунал хўжалиги ва Соғлиқни сақлаш министрликларида хўжалик системасида ишлади. Сўнг 1970 йилдан 1979 йилгача республика санитария ва эпидемиология станцияси бош врачининг маъмурий-хўжалик ишлари бўйича ўринбосари вазифасида ишлаб пенсияга чиқди.

Раҳим ака келгуси йили 70 ёшга тўлади. Лекин у ҳали тетик. Сабаби у киши ҳеч тиниб-тинчимайди. Уни гоҳ дала ҳовлисида кетмон чопиб юрганини кўрсангиз, гоҳ ёшлар орасида учратасиз.

Муҳаммаджон РАҲИМОВ,
СССР Журналистлар союзининг аъзоси, Улуғ Ватан уруши инвалиди.

⊙ СУРАТДА: катта лейтенантлар Раҳим Расулев (чапда) ва унинг қуролдош дўсти Анатолий Степанович Голубев.

Аёллар ва болаларга шошилинч ёрдам кўрсатишнинг кўчма турлари ривожлантирилсин. Катта кўп профилли болалар касалхоналари ва туғруқхоналар, тез ва шошилинч медицина ёрдами станциялари ҳузурида чақалоқлар ва чала туғилган болалар, гўдаклар, ҳомиладорлиги ва кўзи ёригандан кейинги даври одатдагидек ўтмаётган аёллар учун мўлжалланган ихтисослаштирилган интенсив терапия ва реанимация бригадалари ташкил қилинсин. Болалар учун кундузги стационарлар тармоғини вужудга келтириш кўзда тутилсин.

«СССР аҳолисининг саломатлигини муҳофаза қилишни ривожлантириш ва соғлиқни сақлашни қайта қуришнинг ўн иккинчи беш йилликка ва 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари»дан.

«Саломатлик клуби»даги материаллар медицина фанлари доктори, профессор **Мўйдин Расулевич НУРИДДИНОВ** таҳрири остида берилмоқда.

Асорат хабарчиси...

Фан-техника тараққиёти инсоният ҳаётининг барча жабҳаларида ўзининг ижобий ифодасини намоён этаётганининг жонли гувоҳимиз. Бироқ, кундалик турмушимизда бир талай сунъий омиллар озиқ-овқат рационларидан ўрин олиши, покиза табиат бокиралигига нуқсонлар тушиши, қолаверса, асабий таранглик одамларнинг тишлари бепанд бўлиб, оғришига маълум даражада сабабчи ҳамдир. Тиш оғриғи нечоғлик азобли ва изтиробли эканлигини қарийб ҳамма билади. Табиий, баркамол тишларнинг хосиятларини таърифлаб, интиҳосига етиш қийин.

Яқинда Японияннинг бир фирмаси тишнинг ясама кашаклари (протези) орасига қўйиладиган жажжи микропроцессор ишлаб чиқди. Миниатюра ҳолидаги ЭҲМ микроскопик ҳажмдаги кристалл датчик билан боғлиқ бўлиб, тишлар бағрига ўрнатилган. Мабодо одамнинг бирорта соғлом тишида шикастланиш содир бўлаётган бўлса, датчикнинг кучсиз сингналлари процессори воситасида уйғунлашиб, енгил оғриқ кўринишида мияга таъсир қилади. Бу эса ўз навбатида соғлом тишнинг иллатланишидан хабар бериб, зудлик билан муҳофаза ишларини олиб боришга ёрдам беради.

Аъзоларда эрувчи мурват

Маълумки, жарроҳлик амалиётида бир қатор воситалардан тадбиркорлик билан фойдаланишга тўғри келади. Жумладан, синган суякларни ўз ҳолига келтириб муқимлашда махсус пластинка ва бурама мурватлар қўлланилиб, вақти келганидан сўнг қайта жарроҳлик йўли билан ҳоли этилади. Ана шундай «беминнат дастёрлар»нинг янги бир тури голландиялик олимлар томонидан кашф этилди. Мазкур воситалар жарроҳлик амалида қўлланилганидан сўнг, уларни қайта олиб ташлашга ҳожат қолмайди. Чунки суякларни қовуштиришда фойдаланилган бу мурватлар сут кислотаси асосида тайёрланган бўлиб, икки йил ичида аъзоларга ўз ҳолича сингиб кетиш хусусиятига эга.

Маннон НАБИЕВ.

Газетхон илтимоси

Болада сон суягининг чиқиши

Оқшомхонлардан М. Сиддиқов, Н. Каримов, Ш. Нурматова, З. Йўлчиева ва бошқа ота-оналар болаларда учрайдиган бўкса чиқиши (туғма чўлоқлик)ни даволаб бўладими деб сўрашибди.

Ҳозирги пайтда болалар ўртасида сон суягининг туғма чиқиши (халқ орасида туғма чўлоқлик, бўкса чиқиши дейилади) ҳисобланади.

Хўш, сон суягининг туғма чиқиши ва сон-чаноқ дисплазияси нима ўзи?

Сон-чаноқ дисплазияси, бу, бўғим ҳамма элементларининг туғма нотўғри шаклланишидир. Бунда тос суягидаги сон суяги бошчасини ушлаб турувчи чуқурча ясси бўлади ва у ердаги мускул, бойламлар ҳам нотўғри ўсади. Сон суягининг бошчаси олдинга қараб ўсиб, туғилгандан кейин зарурий муолажа қилинмаса, ясси чуқурчадан сирғалиб чиқиб кетади. Бола оёғига босиб юрган сари сон суяги тепага қараб силжийди, натижада, бир ёқлама чиққанда оқсаш пайдо бўлади, агар икки ёқлама чиқса, унда бемор бола лапанглаб юради. («ўрдак юриш»).

Дунё олимларининг тадқиқотлари шуни кўрсатадики, бола туғилгандан кейин бу касаллик қанча эрта аниқланиб, қанча мумкин қадар эрта даволанса, шунча яхши натижа олинади. Бир ёшгача бола даволанса 85—90 процент, 1 ёшдан 2 ёшгача 50—60 процент, 2 —3 ёшда 45—50 процент яхши натижа олинади, 3 ёшдан сўнг болалар асосан хирургик операция йўли билан даволанади. Шундай экан, бу касалликни қандай эрта аниқлаш мумкин ва қандай дастлабки аломатлари бор?

Бу касалликда қуйидаги асосий белгиларга аҳамият бериш зарур: 1) сонни танадан узоқлаштиришнинг чекланганлиги; 2) сон суяги бошчасини оёқни танадан узоқлаштирганда чуқурчага тушиб-чиқиш белгиси; 3) соннинг ички томонидаги тери бурмалари асиметрияси (ҳар хиллиги); 4) оёқнинг калталаниб қолиши ва ташқи томонга бурилиши ва ҳоказо.

Бола туғруқхонада туғилиши билан уни врач микропедиатрлар обдан текширади. Лекин врач қанча тажрибали бўлмасин, касалликни аниқлай олмаслиги мумкин, чунки дисплазия ва ярим чиқиш (подвивих) формаларини фақат касални кўриб аниқлаш жуда қийин. Бунинг учун ҳар бир туғруқхонада ва болалар поликлиникасида ультратовуш аппарати бўлиши керак, чунки рентген нурлари билан аниқлаш чақалоқларда тавсия этилмайди. Тошкент шаҳрида саноқли клиникаларда бу аппарат мавжуд. Иккинчи масала, врачлар савиясини ошириш масаласи, чунки кўп врачлар бу патологияни яхши билишмайди, ҳаттоки шуғулланишни ҳам исташмайди, ахир бу касаллик ота-оналардан ҳам, врачлардан ҳам сабр-бардошликни ва қатъиятни талаб қилади-да!

Учинчи масала, хўп, туғруқхонада касаллик аниқланди ҳам дейлик, бемор нима қилади? Она организми ҳали туғиб ўзига келмаган, у боласини кўтариб поликлиникага чиқа оладими? Йўқ, асло! Биринчидан, онгдаги нотўғри тушунча: «Ўзи тузалиб қолади, чунки оғримаяпти-ку», деган тасаввур бўлса, иккинчидан, ноқулай оилавий шароит (кўп болалилик, боланинг рахит ва камқонлик орқасида тез-тез шамоллаб туриши) ва салбий одат (табибга бориш, болани бешикка бойлаш, врачлардан нотўғри ҳадиксираш)ларнинг мавжудлигидир. Бу чигални ёчиш учун, менимча, чақалоқларни ёппасига ультратовуш скрининг (текширишдан) ўтказиш, касалларини болалар ва оналар учун махсус бўлимга ўтказиш керак. Ана шунда касаллар даволаш муассасасидан бирданига ихтисослашган медицина ёрдамини оладилар ва зарурий бола парвариши ҳақидаги билим билан уйга қайтадилар. Бундай система Болтиқбўйи республикаларида яхши йўлга қўйилган.

Хўш, бизнинг республикамизда бунга нима халақит бераяпти? Менимча ортиқча консерватизм! Мана, ахир олиб кўринг. Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий-текшириш институтининг поликлиникасидан йилига 50 минг бемор ўтади. Шундан кўпи патологияга тегишли, бу жуда катта сон! Тошкентдек шаҳри азимда шу пайтгача болалар ортопедия ихтисослигига эътибор берилмай келинмоқда. Республика областларида эса аҳвол бундан ҳам ёмон. Ўйлаб кўринг, аппендицитни вақтида аниқламаган врачга маъмурий жазо қўлланилади, ҳолбуки, туғма сон чиқишини аниқламаса-чи, ҳеч қандай! Менимча бу адолатдан эмас.

Яна бир масала, ортопедик касаллар учун реабилитация (тиклаш) маркази, санаторийларнинг йўқлигидир. Бу нарса Украинада, Ленинградда аллақачоноқ ҳал қилинган. Масалан, Ленинграддаги болалар чаноқ патологияси бўлимида болалар учун махсус 300 ўринли санаторий ажратилган. Операция қилинган болалар тўғридан-тўғри гипс бойламида 3—4 ой муддатга санаторийга ўтказилади ва тиклаш муолажаларини оладилар. Бизда эса операция қилинган болалар учун тиклаш маркази мутлақо йўқ, улар тақдир ҳукмига ҳавола қилиниб, уйларига жўнатилади. Ахир, бу кўра била туриб ҳақиқатдан кўз юмиш эмасми?

Республикамизда медицина-генетика хизматини вужудга келтириш ҳам жуда зарур. Инвалид болаларнинг тақдиридан ҳам фожиалироқ тақдир бўлиши мумкинми, бунинг устига гап туғма майиб-мажруҳ болалар ҳақида кетаётган бўлса? Ахир ўйлаб кўринг, оила бунёдга келишидан олдинги тўғри, оддий маслаҳат, медицина кўригидан ўтиш ва хотин-қизлар консультациясида тестлаш системасини йўлга қўйиш қанчадан-қанча бахтсизликларнинг олдини олади. Бу ўринда яқинда ташкил этилган Болалар фонди Ўзбекистон бўлими ҳам ёрдамини аямайди, деган умиддамиз.

Бу проблемаларни ҳал қилиш учун илмий-тадқиқот институти қошида махсус марказ, бўлим, лаборатория иш олиб бориши ва илмий изланишларни амалий медицина талаблари асосида жонлантириши зарур. Айниқса, бу касалликнинг профилактика ва ирсият томонларига эътибор бериш зарур. Марказ эса ҳозирги замон аппаратуралари билан (ультратовуш, сонография-аппарати, компьютер томографи, генетика лабораторияси, реанимация аппаратуралари) таъминланиши лозим. Ҳозирги замон илмий-техника революцияси пайтида биргина рентгенография ва клиник кузатувлар билан чуқур илмий хулосалар чиқариш мумкин эмас. Илмий кузатувларимизнинг кўрсатишича, агар бу касалликни вақтида аниқлаб ва қатъият билан даволанса, бола оёғида юргунча яхши натижалар олиш мумкин.

Муҳим масалалардан бири—санитария маданияти масаласидир. Олдиндан маълумки, умуман касалликларни, шу жумладан ортопедик касалликларни эрта аниқлаш ва даволаш санитария маданиятига тўғри пропорционал. Қаерда санитария маданияти юқори бўлса, ўша ерда касалликнинг олдини олиш ва даволаш шунча осон. Бу ўринда нафақат медицина ходимларидан, балки барча совет, партия органларидан ҳам катта куч-ғайрат талаб қилинади. Хулоса қилиб айтиш мумкинки, булар ҳаммаси акушерлик, ортопедик, педиатрия ва социологик проблемаларни ўз ичига олади. Ишонч билан айтиш мумкинки, шарт-шароитлар яратилса, шифокорлар ва ота-оналар боланинг туғма нуқсонини вақтида аниқласалар, бу хасталик албатта даво топади.

Мурод ҚОДИРОВ,
Ўзбекистон травматология ва ортопедия илмий-текшириш институтининг катта илмий ходими, медицина фанлари кандидати.

Чиниққан бола— соғлом бола

Бола — оиланинг гули, ота-онанинг қувончи, элюртнинг фахри. Мамлакатимизда ёш авлоднинг зуваласи пишиқ, сиҳат-саломат ва тетик-бардам бўлиб ўсиши учун ҳамма шарт-шароитлар яратилган.

Чиниқишнинг моҳияти шундаки, бола организмига зарар келтирмаган ҳолда ташқи муҳитнинг ноқулай таъсирига қарши тура оладиган шартли рефлекслар ҳосил қилинади. Чунончи, сайр — болалар учун жуда фойдали. Агар бола йилнинг илиқ фаслида туғилган бўлса, уни туғруқхонадан келгач, 3—4 кун ўтиши биланоқ очиқ ҳавога олиб чиқиш керак. Қишда туғилган болани эса, туғруқхонадан қайтгандан сўнг, орадан 2 — 3 ҳафта ўтгач сайр қилгани олиб чиқиш мумкин. Кунлар анча илиб қолганда чақалоқ болани икки соатгача, совуқ кунларда 20—30 минутдан 2—3 маротаба сайр қилдирилади. Икки ёшгача бўлган болалар эса бир кеча-кундузда 5—6 соат соф-тоза ҳавода бўлишлари зарур.

Ёш болага ҳаво ва нурҳаво ваннасининг нафи жуда катта. Ҳаво ваннасида хонадаги ҳаво ҳарорати 20—22 даража бўлиши керак. Гўдакни ҳаво ваннасига ички кийимни ва йўргакларни алмаштириб, аста-секин ўргата борилади. Бир ярим-икки ойлик бўлганида уни 1—2—3 минут яланғоч қилиб қўйиш керак. Ҳаво ваннасини қабул қилиш муддати аста-секин узайтира борилади. Олти ойликкача 8—10 минут, бир ёшга тўлгач, 12—15 минут ванна қабул қилиш мумкин.

Нимжон ёки совуқ ҳавога ўрганмаган бола аста-секин яланғоч қилиб ечинтирилади, дастлаб унинг оёқ-қўллари очилади. Кейин белигача ечиб қўйилади, ниҳоят бола бутунлай яланғочлаб қўйилади.

Қуёш ванналарига туширишни эса, болани ҳаво ванналарига ўргатгандан кейингина бошлаш лозим. Дастлаб қуёш ванналарининг муддати 5—6 минутдан ошмаслиги керак. Аста-секин боланинг бадани қорая бошлагандан кейин, 10—12 минутгача чўзиш мумкин. Қуёш ванналарини қабул қилаётган пайтда боланинг умумий аҳволини кузатиб туриш керак.

Бола жуда ёшлигида сув билан чиниқиши ниҳоятда фойдали. Бу ишни дастлаб 3—4 ойликдан бошлаб, баданни ҳўллаб артишдан бошлаган маъқул. Бадан ишқаб артиладиган сувнинг ҳарорати 32 даражадан кам бўлмаслиги керак. Кейин аста-секин 27 даражагача туширилади. Бадан ҳаммаси бўлиб 5—6 минут артилади. Бир ёшдан то уч ёшгача бўлган боланинг ювинадиган суви дастлаб 20 даража бўлиши керак. Кейин аста-секин 18—16 даражагача туширилади. Мактабгача ёшдаги болалар иссиқлиги 16—15 даражадаги сувда ювинишлари лозим.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги қошидаги педиатрия илмий-тадқиқот институти клиникасида касалманд болаларни шифолаш учун барча турдаги физиотерапия, даволаш гимнастика воситалари мавжуд. Бундан ташқари, ёпиқ сузиш ҳавзаси билан даволаш жисмоний комплекси ҳам мунтазам ишлаб турибди.

Чиниқиш ҳамма болалар учун фойдали. Касалманд, нимжон болалар учун эса, айниқса зарур бўлган омилдир.

Шуҳрат ТУРСУНОВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги Педиатрия илмий-тадқиқот институти клиникасининг бош врачи.

Чақалоқни овқатлантириш

⊙ Она болани ҳар куни маълум вақтларда эмизиши керак. Шунда болада овқатланиш вақтига шартли рефлекс пайдо бўлади, натижада иштаҳаси очилиб, овқат ҳазми яхшиланади.

⊙ Бир-бир ярим ҳафталик болани она бир кеча-кундузда 6—7 маҳал, икки ярим ҳафтадан икки-уч ойлик бўлгунича 6 маҳал, уч ойликдан то ёшига тўлгунича 5 маҳал эмизиши керак.

⊙ Она болани ҳар сафар камида 15—20 минут эмизиши лозим. Болани табиий, яъни она сути билан боқилаётган даврда руҳий касаллигининг белгилари пайдо бўлмаслиги учун, унга бир ярим-икки ойлигидан бошлаб витамин Д2 берилади.

⊙ Болани витаминлар билан таъминлашда мева ва сабзавот шарбатларини бериш керак. Шарбатни аввал бир томчидан, кейин аста-секин кўпайтириб бориб, бола беш ойликка тўлгач 1—2 чой қошиқ шарбат берса бўлади.

⊙ Бола уч ярим-тўрт ойлик бўлганда унга олмани қириб бериш мумкин.

⊙ Бола тўрт ярим-беш ойлик бўлганида унга она сутидан ташқари қўшимча овқатлар берилади. Шу мақсадда болага 5 процентли манний бўтқа буюрилади.

⊙ Бола олти ойлик бўлгач қўшимча овқат сифатида кефир, мева-сабзавотларни қириб бериш мумкин.

⊙ Бола етти-етти ярим ойлик бўлганда гўштли шўрва, бу шўрвага манний ёрмаси ва гуруч солиб берса бўлади. Кейинчалик қотирилган нон, қийма берса бўлади.

⊙ Чақалоқ болаларни овқатлантиришда «Малютка», «Биолант», «Малиш», «Детолант» каби тайёр аралашмалардан бериш мумкин. Ёш оналар болаларни эмизиш ва сунъий овқатлантиришда педиатр врачлар билан маслаҳатлашиб турсалар айни муддао бўлади. Зеро, чақалоқ дастлабки кунлардан яхши, сифатли ва меъёрда овқатлантириб борилса, у дуркун ва бардам бўлиб ўсади.

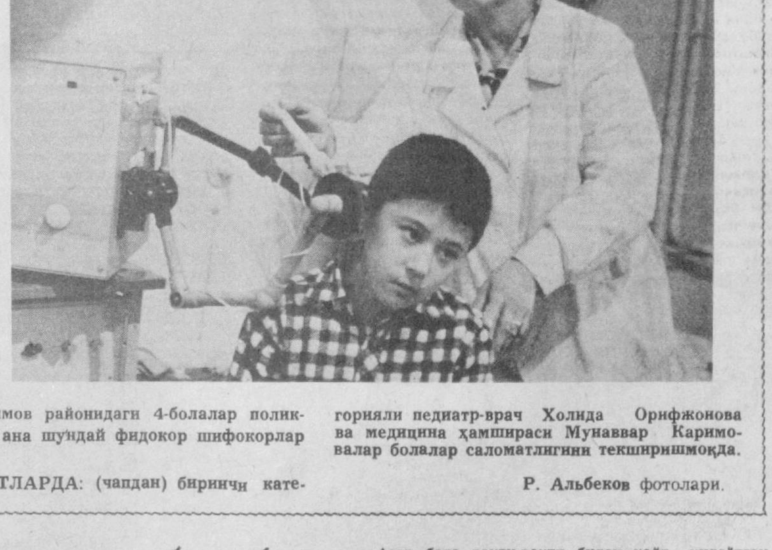

Болалар — бизнинг бахтли келажагимиз. Уларнинг сиҳат-саломат, бардам-тетик ўсишлари учун ҳамма шарт-шароитлар яратиб берилган. Педиатр врачлар болалар саломатлиги учун доим жонбозлик кўрсатадилар. Собир Раҳимов районидаги 4-болалар поликлиникасида ана шундай фидокор шифокорлар ишлашади.

⊙ СУРАТЛАРДА: (чапдан) биринчи категорияли педиатр-врач Холида Орифжонова ва медицина ҳамшираси Мунаввар Каримовалар болалар саломатлигини текширишмоқда.

Р. Альбеков фотолари.

Дармонсизлик сабаби

Ҳурматли редакция! Боланинг бирдан ичи бузилиб, дармонсизланиб қолса тез ёрдам қандай берилади?

Муқаддас НЕЪМАТОВА,
ёш она.

Ёш боланинг, айниқса кўкрак ёшидаги гўдакнинг ичи бузилганда жуда қисқа вақт ичида, баъзан бир неча соатда аҳволи оғирлашиб, ҳаёти хавф остида қолиши мумкин. Чунки ичнинг тез-тез суюқ кетиши ва қусиш туфайли бола организми сув, калий, натрий ва бошқа минерал тузларни кўплаб йўқотади. Шунинг учун ота-оналар организм суюқлик йўқотиши натижасида юзага келадиган аломатларни билишлари керак: бунда бошдаги катта лиқилдоқ паст тушиб қолади, боланинг кўзлари киртайиб, териси майинлигини йўқотади, буришади, шиллиқ пардалар қуруқшайди. Организм анча-мунча сувсизланган бўлса, бола ҳатто чангак бўлиб қолиши мумкин. Бундай пайтда шошилинч чора кўрилмаса, болани ҳатто касалхонада ҳам оғир аҳволдан қутқариш қийин бўлади.

Боланинг ичи кетиб, қайт қилганда организм йўқотган суюқлик ва минерал тузлар ўрнини тўлдирадиган жуда самарали ва оддий усул бор. Бу усулни уйда амалга ошириш осон. Бу амал регидрация дейилади, яъни таркибида глюкоза ва минерал тузлар бўладиган махсус эритма болага ичирилади. Мамлакатимизда таъсири ана шунга ўхшаш иккита препарат қўлланилади, улардан уйда эритма тайёрлаш мумкин: биринчиси глюкосолан деб аталади, у дорихонада врач рецепти бўйича тайёрланади, иккинчиси регидрон деб аталади, рецептсиз берилади. Бу препаратлардан бирортаси уй аптечкасида доимо бўлиши керак.

Регидрон порошогини икки йил мобайнида, глюкосоланни эса икки ҳафта сақлаш мумкин. Препаратни пакет оғзини очмасдан, қуруқ жойда, яхшиси холодильникнинг энг пастки бўлимида сақлаш керак. Эритма қуйидагича тайёрланади: битта пакетдаги порошок янги қайнатиб, совутилган бир литр сувда эритилади. Эритма холодильникда сақланади, у бир сутка мобайнида ичишга яроқли бўлади.

Агар боланинг ичи кетиб, қайт қила бошласа, албатта врач чақиринг, врач келишини кутиб ўтирмасдан юқорида айтиб ўтилган эритмаларнинг биридан ҳар 3—5 минутда чой қошиқда ичириб туринг. Эритманинг тахминан ярмисини (400—600 грамм) бола 4—6 соат ичида ичиб бўлиши керак, сутка мобайнида эса бир литрга қадар ичиши лозим.

Агар бола вақти-вақти билан қайт қилаётган бўлса ҳам эритмани ичиришни тўхтатманг: эритманинг бир қисми барибир организмда ушланиб қолади. Агар бола қусмаётган бўлса-да, эритмани хуш кўриб ичса, унга буни тез-тез ичираверса бўлади. Бундан ташқари, болага совутилган чой, қайнаган сув, мева қоқи шарбатлари бериш керак, ана шунга ўхшаш ҳар қандай суюқликлар билан организмдан йўқотилган суюқлик ўрнини тўлдириш лозим.

Касаллик эндигина бошланган пайтданоқ болага ўша эритмадан ичира бошланганда, беморни касалхонага ётқизиш ва ҳатто антибактериал дорилар қўллашнинг ҳожати бўлмайди. Бироқ шуни унутмаслик керакки, глюкосолан ва регидрон эритмалари фақат суюқликнинг ўзи бўлиб қолмай, балки бошқа дориларга ўхшаган дори ҳисобланади, шунинг учун беморга маълум дозада ичирилади, дозани ўз ҳоҳиши билан камайтириш ёки ошириш мумкин эмас!

Ҳозирги пайтда кўпгина республика, район, қишлоқ ва участка касалхоналарида регидрация пунктлари ташкил этилган. Уйга чақирилган участка врачлари, фельдшерлари болани онаси билан бирга регидрация пунктига 6—8 соатга, баъзан бир суткага юборади. Бу ерда бола текширилади, унинг аҳволи кузатиб турилади, суюқликни қандай ичириш онага тушунтирилади. Агар регидрация пунктида боланинг аҳволи яхшиланса, даволаниш энди уйда давом эттирилади. Агар боланинг аҳволи яхшиланмаса, бола касалхонага ётқизилади. Касаллик ўтказиб юборилган ҳолларда шунга зарурат туғилади.

Маъфират ОРИФЖОНОВА тайёрлаган.

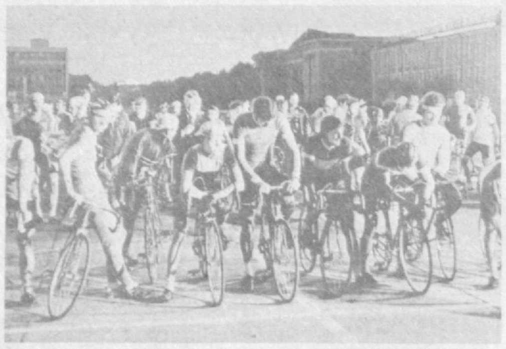

«Ташкилотчиларга рахмат»

Пойтахтимизда Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг соврини учун велоспорт пойгаси бўлиб ўтди. Анъанавий бу мусобақада РСФСР, Украина, Қозоғистон, Қирғизистон, Туркманистон ва Ўзбекистондан вакиллар қатнашишди.

Мухбиримиз мусобақа бош секретари Н. Г. Кочемазов билан учрашиб, шу ҳақда суҳбатлашди.

— Николай Григорьевич, бу йилги турнирнинг қандай ўтганлиги ҳақида қисқача гапириб берсангиз.

— Унинг юқори савияда ташкил этилганини алоҳида таъкидлаш зарур. Барчаси кўнгилдагидек, раҳмат. Айниқса Давлат автомобиль инспекцияси ходимлари хизматидан мамнунмиз. Улар пойганинг бехавотир ўтишида катта ёрдам беришди.

Бу йилги баҳсларда етмиш спортчи қатнашди. Пойгачилар ичида анча танилганлари ҳам, умидли ёшлар ҳам бор. Масалан, СССР терма командасининг аъзоси, куйбишевлик А. Трубин, харьковлик Е. Комблин каби машҳурлари ҳам келишди.

— Кимлар ғолиб бўлди?

— Биринчи кунги беллашувларда Қозоғистоннинг Кокчетав областидан келган Тальгат Қулбоев ғолиб чиқди. Иккинчи ўринни куйбишевлик К. Банькин, учинчи ўринни эса тошкентлик В. Абрамов эгаллади. Шанба куни ўтказилган (очко тўплаш учун 60 километр масофа босқичма-босқич босиб ўтилади) пойгада А. Трубин 30 очко билан биринчи бўлди. Ўзбекистон терма командаси аъзоси В. Панасенко (23 очко) иккинчи ва Т. Қулбоев (20 очко) учинчи ўринни эгаллашди. Тальгат хизмат кўрсатган спорт мастери А. Юдин номидаги совринни ҳам қўлга киритди. Бу умидли пойгачилар ҳақида мутахассислар яхши фикрлар билдиришмоқда. Турган гапки, ёшлар маҳоратларини оширишларида, чемпионатларга тайёрланишларида бу ҳам бир синов мактаби ролини ўтайди.

— Спортчилар орасида негадир маҳаллий ёшлар кўринмаяпти?..

— Ўзим самарқандликман. У ерда ҳам велоспортга қизиқувчи маҳаллий ёшлар йўқ ҳисоби. Лекин кураш ёки бокс десангиз, жон-жон деб қатнашишади. Ҳамюртларимизни велопойгага қизиқтириш учун шундай мусобақаларни тез-тез ўтказиб туриш керак. Ёшлар кўрсин, қизиқсин. Тошкентдаги кўпгина йўллар трек пойгасини ўтказишга жуда мос.

— Шаҳримиздан қандай таассуротлар олдингиз?..

— Жуда яхши, хурсандман. Ҳатто мусобақа бош судьяси — халқаро тоифадаги судья, таллинлик Олег Васильевич Сапожнин ҳам ҳаммаси кўнгилдагидек ўтганидан мамнун. Республикамизнинг энг яхши ҳакамлари унга ёрдам беришди.

Янаги йилга Тошкент билан биродарлашган шаҳарлардан ҳам вакиллар таклиф этишга келишилди. Бу халқлар ўртасидаги дўстликнинг мустаҳкамланишига, спортнинг ривожланишига катта ҳисса қўшиши шубҳасиз.

Сўз — меҳмонларга

Константин Банькин, халқаро классдаги СССР спорт мастери, СССР терма командаси аъзоси:

— Шаҳрингизда илгари ҳам бўлганман. Менга ёқади. Ўн бир йилдан бери велоспорт билан шуғулланаман. Кўпгина мусобақаларда қатнашдим. Лекин Тошкентдагиси ўзига хослиги, яхши ташкил этилганлиги билан бошқаларидан ажралиб туради. Йигитлар маҳоратларини тўла намойиш этишларига ГАИ ходимлари яхши имконият яратиб беришди. Икки ҳафтадан кейин Мексикага кетяпмиз. Бу мен учун сафар олдидан асосий тайёргарлик босқичи вазифасини ўтади.

Ҳамшаҳарингиз, шоссечи Жамолиддин Абдужабборовни мамлакатимизнинг энг кучли велопойгачиларидан бири деб биламан.

Тальгат Қулбоев, СССР спорт мастери, СССР ёшлар терма командасининг аъзоси:

— Бу турнирда ўтган йили ҳам қатнашгандим. Иккинчи маротаба келиб, ғолиб чиққанимдан жуда хурсандман. Тенгдошларим ичида шу ерлик В. Абрамов билан эски «рақиб», эски дўстмиз. У ёшлар ўртасида энг кучли велопойгачилардан ҳисобланади.

Ўйлайманки, Тошкентга ҳали кўп келаман, кўп мусобақаларда иштирок этаман. Биргина илтимосим, барча ташкилотчиларга миннатдорчилигимни газета орқали айтиб қўйсангиз.

Суҳбатни
Р. БОБОМУҲАМЕДОВ
ёзиб олди.

СУРАТЛАРДА: велоспорт пойгасидан лавҳалар.

А. Караваев фотолари.

Билимлар синови

⊙ «Студент ва илмий-техника тараққиёти—88» номи остида Тошкентда ўтказилган Бутуниттифоқ олимпиадасига қардош республикалар билимлар синовларида ғолиб деб топилган толиби илмлар таклиф қилинди.

Улар фаннинг муҳим тармоқлари бўйича ўз билим ва иқтидорларини яна бир бор муваффақиятли намойиш қилдилар.

Олимпиада доирасида уюштирилган конференциялар ҳам кўпчиликда зўр қизиқиш уйғотди. Студентлар учун ташкил этилган «Олий математика ва унинг қўлланиши» деган темадаги конференцияда ўзбекистонлик иқтидорли ёшлар ҳам актив қатнашдилар.

Делегациялар раҳбарлари эса «Математика ўқитишда илмий ва ўқув тадқиқот ишлари муаммолари» мавзусида ўтказилган конференцияда муҳим докладлар билан чиқдилар.

А. АЛИЕВ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР МЕҲНАТКАШЛАРИНИНГ 1988 ЙИЛ 7 НОЯБРЬ НАМОЙИШИ ТЎҒРИСИДА

1988 йил 7 ноябрда Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 71 йиллик байрами шарафига В. И. Ленин номли майдонда Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг паради ва Тошкент шаҳар меҳнаткашлари вакилларининг намойиши бўлади.

Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг паради соат 10.00 да бошланади.

Таклиф билетлари бўлган кишиларни В. И. Ленин номли майдонга киритиш соат 9 дан 45 минут ўтганда тўхтатилади.

Махсус пропускга эга бўлган автомашиналардан ташқари барча турдаги транспорт воситалари ҳаракати шаҳарнинг марказий қисмида — А. Навоий, Ф. Энгельс, К. Маркс, Пролетар, Ш. Руставели кўчаларида, Ўзбекистон проспектида, В. И. Ленин номли проспектда соат 7.00 да тўхтатилади ва меҳнаткашлар намойиши тугаганидан сўнг қайта тикланади.

Тошкент метрополитени 1988 йил 7 ноябрь куни эрталаб соат 6.00 дан тунги соат 2.00 гача ишлайди. «Октябрь инқилоби» станциясининг фақат «чиқиш» қисми соат 8.00 дан 14.00 гача ишлайди, бу вақтда «В. И. Ленин номли майдон» ва «Пахтакор» станциялари ёпиқ бўлади.

ШАҲАР КОМИССИЯСИ.

**Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ.**

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўқишга марҳамат!

Ўзбекистон ССР Халқ таълими министрлиги «УЗЭЛЕКТРОМОНТАЖ» ихтисослашган тресги базасидаги

7-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1988—89 ўқув йили учун

ҚЎШИМЧА

Ўқувчилар қабул қилади

Билим юрти қуйидаги ихтисосликлар бўйича юқори малакали кадрлар тайёрлайди: ёритиш ва ёритиш системалари бўйича электр монтажчи, иккиламчи коммутация занжирлари бўйича электр монтажчи, кучланиш шаҳобчалари ва электр асбоб-ускуналари бўйича электр монтажчи, контроль ўлчов приборлари ва автоматлари ремонти бўйича слесарь, киномеханик (фильмларни текшира олиш ишини бажара оладиган), радиотелевизион аппаратуралари ремонти ва уларга хизмат кўрсатиш бўйича радиотелемеханик, электр-газ пайвандчи.

Ўқиш муддати — 1, 2, 3 йил.

ЎҚИШГА 14,5 ва УНДАН КАТТА ЁШДАГИ, 8-10 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

10-синфни битириб билим юртига ўқишга кирганлар ойига 30 сўмдан 37 сўмгача стипендия билан таъминланадилар; 8-синфни битириб ўқишга кирган ўқувчилар эса давлат таъминотида бўладилар. Улар 3 йил таълим олиб, ўрта маълумот ва касб эгаллаб чиққанлиги ҳақидаги дипломга сазовор бўладилар.

10-синфни битирган ва «Иккиламчи занжирлар электр монтажчиси» ихтисоси билан ўқиётган қизлар 6 ой таълим оладилар. Уларга ойига 76 сўм стипендия тўланади.

Совет Армияси сафларида хизмат қилиб қайтган ва электр монтажчи ихтисоси бўйича ўқишга кирган ёшларга ойига 76 сўм стипендия тўланади, улар учун ўқиш муддати қисқартирилган (10-синфни тамомлаганлар учун — 6,5 ой, 8-синфни тамомлаганлар учун 10,5 ой).

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАРНИНГ КОМПЛЕКТЛАШУВИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Билим юртидаги ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртини битириб чиққан ўқувчилар техникум ва олий ўқув юртларига ўқишга киришда алоҳида имтиёзлардан фойдаланадилар.

Билим юртини аъло баҳоларга тамомлаганлар ўқишни давом эттириш учун ўрта ва олий ўқув юртларига йўлланма оладилар.

Билим юртида техника ижодиёти, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ва спорт секциялари ишлаб турибди.

Билим юртига киришни хоҳловчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари шарт: ариза, маълумоти ҳақидаги ҳужжат, медицина справкаси (286/У форма), 6 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида), характеристика, яшаш жойидан справка.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Ивановолик тўқувчилар кўчаси, 8-уй (4, 7, 9, 11, 24, 28-трамвайлар; 2, 6, 13, 14-троллейбуслар; 3, 33, 34, 40, 45, 50, 54, 57, 58, 80, 99, 182-автобусларнинг «Тўқимачилик комбинати» бекати). Телефон: 53-31-21.

В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси базасидаги

33-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1988-1989 ўқув йили учун

Ўқувчилар қабул қилади

Билим юрти рақамли программа билан бошқариладиган станокларнинг операторлари, учиш аппаратларининг йиғувчи-слесари, фрезерчи ихтисослари бўйича юқори малакали кадрлар тайёрлайди.

ГРУППАЛАР МАШҒУЛОТЛАРНИНГ КОМПЛЕКТЛАШУВИГА ҚАРАБ БОШЛАНАДИ.

Ўқиш муддати — 6 ой.

Ўқишга 10-синфни тамомлаган кишилар, шунингдек, Совет Армияси сафларида хизмат бурчини ўтаб қайтган, ўрта маълумотли, Тошкент шаҳрида ва Тошкент областининг пойтахтга яқин районларида яшовчи ёшлар қабул қилинади.

Билим юртига қабул қилинганлар 65 сўм стипендия ва ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 процентини олади.

Билим юртидаги ўқиш даври меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар талаб қилинади: паспорт, ўрта маълумот ҳақидаги аттестат, яшаш жойидан справка, 4 дона фотосурат (3х4 ва 4х5 см. ҳажмида).

Бизнинг адрес: 700207, Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси 331-уй (8, 30, 151, 171-автобуслар; 6-29-трамвайларнинг «С. И. Кадишев номли билим юрти» бекати). Телефонлар: 96-58-20, 96-39-72, 96-47-70.

Таклиф этиш биздан, танлаш сиздан

Уй бекаларига манзур совға

Уй бекалари рўзғорда ишлатса бўладиган буюмларни совға сифатида олишни хуш кўрадилар.

Чиройли гул солинган қийма тахталари, бежирим ҳовонча, дастурхонни безаб турувчи турли туздонлар, похолдан тўқилган енгил нон идишлари ва ҳоказолар шулар жумласидандир.

Ушбу оддий, аммо зарур буюмлар ошхонага кўрк бағишлаш билан бирга, кайфиятингизни кўтаради.

ЁҚИМЛИ КУЙ ВА ҚЎШИҚЛАРНИ ТИНГЛАБ...

Байрам кунлари албатта севимли куй ва қўшиқлар тингланади. Баъзилар классик куйларни хуш кўришса, бошқалар миллий музикани маъқул кўрадилар, яна бошқалар жаз музикасини яхши кўришади. Кичкинтойлар эса ҳар нарсадан эртаклар тинглашни афзал кўрадилар...

Марказий универсал магазиндан ҳар қандай дидга мос пластинка харид қилиш мумкин. Машҳур созанда ва хонандалар Розенбаум, Леонтьев, Пугачева, Кузьмин ижросидаги куй ва қўшиқлар, болалар учун «Қор маликаси», «Ўлик малика ҳақида эртак», «Этик кийган мушук», «Малика-қурбақа» ва ҳоказо эртаклар ёзилган пластинкалар шулар жумласидандир.

ДУРРАЧАЛАР, ДУРРАЧАЛАР...

Ҳар бир хотин-қизнинг бир нечтадан рўмоли ва дуррачаси бўлиши керак, дейишади. Ҳаммаси бўлиб 6—8 та: 3—4 та сидирға, оч ёки тўқ рўмол, яна шунча гулли рўмол бўлгани яхши. Оч ва тўқ рангли сидирға дуррачаларни бир-бири билан ўраб, бўйинга ташлаб юрса ҳам бўлади. Каттароқ дуррачаларни (рўмолни эмас) елкага ташлаш, тушиб кетмаслиги учун тўғноғич билан қадаб қўйиш мумкин. Агар рўмолнинг шокиласи бўлса, уни яшириб ўтирмай, бир четкасини тушириб қўйган маъқул.

Марказий универсал магазиндан сиз ҳар хил: катак гулли, шокилали, тоза жундан ёки жун аралаш ипдан тўқилган рўмолларни, Павлопосад ва Озарбайжон корхоналарида ишлаб чиқарилган турфа ранг, ҳар хил катталикдаги гулли рўмолларни харид қилишингиз мумкин.

ЦУМ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

Тошкент шаҳар кинофильмлар прокати идораси

5 НОЯБРДАН БОШЛАБ

Тошкент шаҳри кинотеатрлари экранларида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 71 йиллигига бағишлаб

БАДИИЙ ВА ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР ТЕМАТИК НАМОЙИШИНИ

ўтказади

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Лисунов номли кинотеатрда

5-6 ноябрда — **Коммунист.**
7-8 ноябрда — **Муқаддас устахона қўнғироғи.**

«Тошсовет 50 йиллиги» кинотеатрида

5-6 ноябрда — **Вера, Надежда, Любовь.**
7-8 ноябрда — **Ташвишли якшанба.**

«Ватан» кинотеатрида

5-6 ноябрда — **Паролни икки кишигина биларди.**
7-8 ноябрда — **Милтиқли киши.**

«Чайка» кинотеатрида

5-6 ноябрда — **Олтин баробарида.**
7-8 ноябрда — **Эртаси ўтиб ярим тунда.**

К. Ёрматов номли кинотеатрда

5-6 ноябрда — **Ҳар ўн кишидан бири.**
7-8 ноябрда — **Енгиб ўтиш.**

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

Лисунов номли кинотеатрда

5-6 ноябрда — **Ленин. Сўнгги подполье.**
7-8 ноябрда — **Революция давом этади.**

Нукус кинотеатрида

5-6 ноябрда — **Чор самодержавиесига ҳужум.**
7-8 ноябрда — **Кечки поездга бир билет.**

«Тошсовет 50 йиллиги» кинотеатрида

5-6 ноябрда — **У Зимнийни олган.**
7-8 ноябрда — **Кечки поездга бир билет.**

«Қозоғистон» кинотеатрида

5-6 ноябрда — **Ленин ва Крупская.**
7-8 ноябрда — **Николай Бауман. Касби — революционер.**

«Ватан» кинотеатрида

5-6 ноябрда — **Ленин билан 250 соат.**
7-8 ноябрда — **Ва биз Россияни ағдар-тўнтар қилиб юборамиз! ...Ульянов.**

«Чайка» кинотеатрида

5-6 ноябрда — **Съезд делегати Дмитрий Ульянов.**
7-8 ноябрда — **Ленин билан 250 соат.**

«Фестиваль» кинотеатрида

5-6 ноябрда — **Ленин Горкаси.**
7-8 ноябрда — **Декрет.**

«ЎзССР 25 йиллиги» кинотеатрида

5-6 ноябрда — **1917 йил. Февраль.**
7-8 ноябрда — **Революция фотографияси.**

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИНИНГ

МАДАНИЯТ САРОЙИ

ЧЕТ ТИЛЛАРНИ ЎРГАНИШ БЎЙИЧА

ПУЛЛИ КУРСЛАРГА ҚЎШИМЧА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

— ЯПОН ТИЛИ, ўқиш муддати 4 йил;

АРАБ, ХИТОЙ, ҲИНД ТИЛЛАРИ, ўқиш муддати — 2 йил.

—НЕМИС, ФРАНЦУЗ, РУС, ЎЗБЕК ТИЛЛАРИ, ўқиш муддати — 1 йил.

Машғулотларни университетнинг тажрибали ўқитувчилари олиб боришади.

ЗАРУР ҲУЖЖАТЛАР: иш ёки ўқиш жойидан справка, 3 дона фотосурат (3х4 см.), 2 дона почта открыткаси, қоғоз солинадиган папка.

АРИЗАЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 11 ДАН 17 ГАЧА 41-ХОНАДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Машғулотлар группаларнинг комплектлашувига қараб бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Студентлар шаҳарчаси (28, 34, 88-автобуслар; 4, 8-троллейбуслар; 7, 15, 16-трамвайларнинг «Студентлар шаҳарчаси» бекати). Телефон 46-39-55.

Театр

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/XI да **Ака-ука совчилар**, 3/XI да **Олифта.**

Кино

2 НОЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ҚОРА КЎЗЛАР» (18.30, 20.45); «СЕВГИ АФСОНАСИ» (ўзбек тилида, 17, 19.30).

Нукус — «МАЮРИ» (18.30, 20.45).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «СЎЗЛАШУВ» (18,30, 20.45).

Москва — «ТАҚИҚЛАНГАН ЗОНА» (тоқ соатларда ва 20.45 да).

Ватан — «МАЮРИ» (18.30, 20.45).

ВЛКСМ 30 йиллиги номли — «КУЛРАНГ СИЧҚОН» (жуфт соатларда).

Чайка — «МАЮРИ» (18.30, 21.00).

3 НОЯБРДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ҚОРА КЎЗЛАР» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45); «СЕВГИ АФСОНАСИ» (ўзбек тилида, 12, 14.30, 17, 19.30).

Нукус — «МАЮРИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Тошкент Советининг 50 йиллиги — «СЎЗЛАШУВ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

Москва — «МУҲАББАТ ҚУДРАТИ» (11, 13.30, 16, 18.20, 20.40).

Ватан — «МАЮРИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45).

ВЛКСМ 30 йиллиги — «ТАҚИҚЛАНГАН ЗОНА» (жуфт соатларда).

Чайка — «МАЮРИ» (11, 13.30, 16, 18.30, 21.00).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-39-51.
Чайка — 77-06-20.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25.
Қозоғистон — 35-24-92.
Москва — 68-68-81.
Ватан — 74-30-38.
Восток — 91-14-61.
Дружба — 67-96-87.

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Москва цирки артистларининг хайрлашув гастроллари** — 2, 3, 4/XI да 19.30 да.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08-74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58-85; фан ва ўқув юртлари — 32-53-10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55-32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар — 33-29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33-99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56-84; эълонлар — 33-81-42.

Р. — 17299. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.50 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим]. А. 9236. Тиражи — 108.220. Индекс 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10